INGEKOMEN 2 1 SEP. 1994

WOENSDAG 21 SEPTEMBER 1994 **VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD** 39e JAARGANG • NR 38 • 33 FR

VLAAMS WIJ WEEKBLAD

WIJ

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits van Liedekerke

Redakteuren:
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher

Sekretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel
Tel. 02/219.49.30
Fax: 02/217.35.10

Jaarabonnement	1.200 fr.
Halfjaarlijks	700 fr.
Driemaandelijks	400 fr.
Los nummer	33 fr.

Verantwoordelijk uitgever:
Bert Anciaux,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 231
('s voormiddags) of privé, Alsembergsesteenweg 797, 1653 Dworp.
Tel. 02/380.04.78.

VU WIL MEEBESTUREN IN VLAAMSBRABANTSE PROVINCIERAAD

Met nog drie weken voor de boeg heeft de Volksunie haar programma voor de komende gemeente- en provincieraadsverkiezingen voorgesteld. In Mechelen hield zij verleden zaterdag een verkiezingsmeeting, daar werd door kamerlid en burgemeester Etienne Van Vaerenbergh het VU-programma nader toegelicht. Door voorzitter Bert Anciaux werd een beeld opgehangen van een doeltreffend beleid en een beeld geschetst van de ideale VU-mandataris.
Verder in dit blad leest u meer over programma en toespraken.

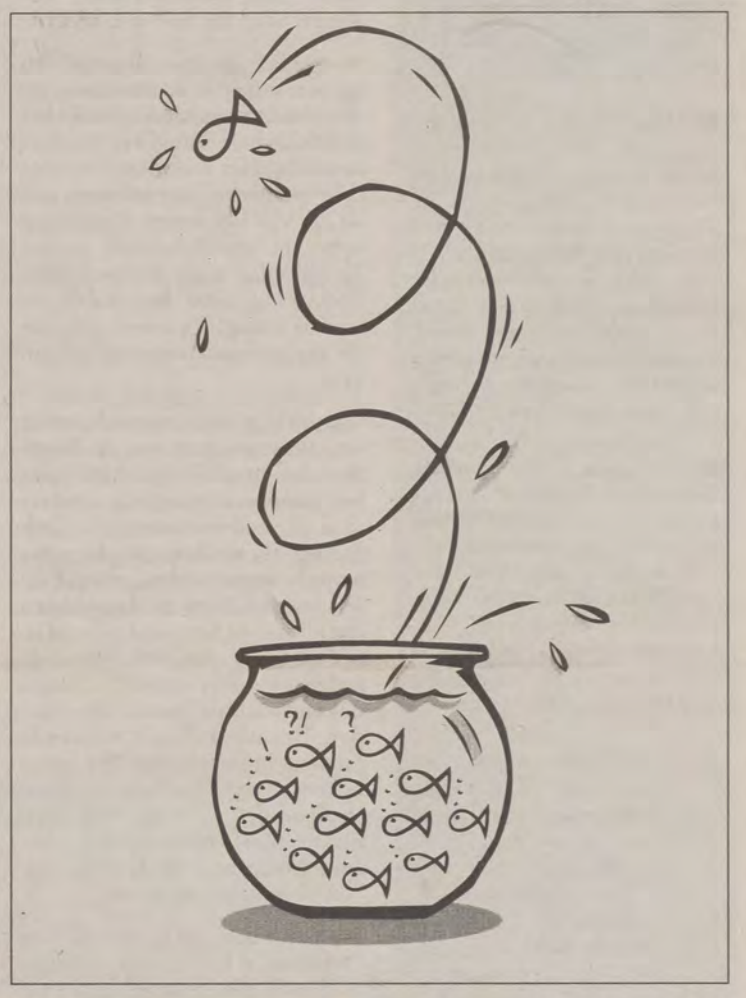

Zo'n 300 kaderleden woonden in Mechelen de nationale verkiezingsmeeting bij. Een bijeenkomst voor gemeenteraadsverkiezingen is doorgaans niet dé grote publiekstrekker omdat tal van kandidaten in volle verkiezingsstrijd liever de onmiddellijke aktie huldigen dan naar toespraken te luisteren.

Daarom willen wij binnenin dit blad de krachtlijnen van programma en toespraken samenvatten, want niet alleen de toespraken waren nuttig ook de vraaggesprekken met de VU-mandatarissen Koen Raets, Anne De Keuckeleire en Simonne Janssens-Vanoppen waren boeiend en leerrijk.

Uit de toespraak van Etienne Van Vaerenbergh onthouden wij dat de VU voor haar jarenlange strijd voor de splisting van de unitaire provincie Brabant eindelijk beloond wordt.

Het VU-kamerlid verwelkomde de nieuwe Vlaamse provincie en vindt dat „de VU als wegbereiders van deze nieuwe provincie moet deelnemen aan het bestuur ervan!".

IN ALLE 52 DISTRIKTEN

Omdat voor de eerste keer gemeente- en provincieraadsverkiezingen samenvallen komen deze laatste meer in de belangstelling dan anders en dat is maar goed ook, provinciale mandaten worden te gemakkelijk onderschat. Het is daarom goed te onderstrepen dat de VU in àlle 52 distrikten kandidatenlijsten heeft neergelegd.

Vandaag telt de partij 35 provincieraadsleden: Oost-Vlaanderen 6, West-Vlaanderen 7, Vlaams-Brabant 5, Antwerpen 7, Limburg 10. In Limburg maakt de VU bovendien met twee mandaten deel uit van de bestendige deputatie.

(Lees verder blz. 4)

GEEN AKKEVIETJE

Gemeenteraadsverkiezingen zijn belangrijk, zij geven ons de macht om het bestuur van gemeente of stad voor zes jaar aan mensen toe te vertrouwen die wij van zeer nabij kennen.

Daar waar de Wetstraat en de provinciehoofdstad ver weg zijn, ligt het gemeentehuis kortbij. Tal van gemeentenaren zitten in adviesraden, bezoeken openbare biblioteken, maken gebruik van OCMW of het kultuurcentrum, enz... Een deel van onze belastingen wordt aangewend om deze dienstverlening mogelijk te maken. Aldus is ieder van ons gebruiker en/of deelgenoot. Een nieuw bestuur kiezen is dus geen akkevietje, maar een taak.

De komende gemeente- en provincieraadsverkiezingen kunnen niet los gezien worden van de jongste staatshervorming. Voordien waren de gemeenten stukjes van een centralistisch bestuurd België. Vandaag maken zij deel uit van *Vlaamse Binnenlandse Zaken*, alhoewel naar onze zin het federale ministerie met diezelfde naam een nog te dikke vinger in de pap heeft.

Een van de doelen van de federalisering beoogt een ordentelijke bestuurlijke inrichting. Deze kan best gebeuren op het vlak van de gemeenschap en zonder bevoogding van een federale schoonmoeder.

Door de *Verenging van Vlaamse Mandatarissen* werden 10 vuistregels uitgewerkt die als leidraad kunnen dienen voor een nieuwe aanpak. Eerste en wellicht belangrijkste punt is de gemeenten meer macht geven opdat de medezegging van de bevolking kan toenemen. Veel schepenkolleges hebben het daar moeilijk mee omdat zij vanuit een zekere alwetendheid handelen, zogezegd verworven door de macht van het mandaat.

Ook OCMW's zijn in hetzelfde bedje ziek, zij stoppen zich al te gemakkelijk weg achter persoonsgebonden dossiers maar vergeten daarbij dat ze bestaan bij de gratie van de belastingbetaler.

Hetzelfde moet gezegd worden van de provinciale besturen die nog meer dan schepenkolleges gesloten kringen vormen. Wie kan de bestendig afgevaardigden van zijn provincie bij naam noemen? En wat zij doen?

Bovendien is de vraag groot of de provinciale strukturen in hun huidige vorm nog te verantwoorden zijn. Zijn ze niet aan opfrissing toe? Vallen de provinciegrenzen nog wel samen met de sociologische realiteiten van vandaag? En dan de vele instellingen die zij in de loop der jaren hebben opgericht. Vaak nuttig, soms overbodig, doorgaans geldverslindend. Kan een provincieraadslid wel voldoende kontrole uitoefenen op vzw's, interkommunales, ontwikkelingsmaatschappijen? Moet het mandaat van provincieraadslid niet op-gewaardeerd worden om deze taak aan te kunnen?

Nu blijkt dat niet alle samenvoegingen van gemeenten gelukkig waren moet men de vraag durven stellen of sommige gemeenten of steden niet moeten herschikt worden of misschien zelfs gedefusioneerd. En of taken die gemeenten niet aankunnen aan provincies moeten worden gegeven? Of misschien moeten worden toevertrouwd aan een nieuw samenwerkingsverband, zelfs gevormd door gemeenten die in een andere, aangrenzende provincie liggen?

Belangrijk aan deze verkiezingen is ook dat er voor eerst kan gekozen worden voor de raad van de nieuwe provincie Vlaams-Brabant. Het is de Volksunie die deze provincie gewild heeft. Niet alleen om een einde te stellen aan een van de laatste unitaire bolwerken, maar ook omdat de provincie Brabant onbestuurbaar, geldverslindend en verfransend werkt.

Middels de nieuwe provincie krijgt Vlaanderen meer bevoegdheid over heel van Vlaams-Brabant waarin het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een eiland is. De nieuwe provincie is ook een middel om de vaak arrogante frankofonie buiten Brussel in te dijken en de taalfaciliteiten af te bouwen. Vanuit een autonome Vlaamsbrabantse provincie moet het ook makkelijker zijn om het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen.

Het is dan ook maar billijk dat de VU deel uitmaakt van het bestuur van de nieuwe provincie. Welkom Vlaams-Brabant!

Maurits Van Liedekerke

■ Bij een ongeval met een laadbrug verloren zes passagiers van de jumboferry **Prins Filip** in het Engelse Ramsgate het leven.

■ In Canada verwierf eerste minister *Dehaene* de steun voor de kandidatuur van zijn socialistische minister van Buitenlandse Zaken *Claes* als nieuwe **sekretaris-generaal** van de Navo. De Canadezen willen in ruil Belgische steun voor een Canadese kandidaat aan de top van de Oeso. Maar in Europa zou er al een akkoord bestaan om het mandaat van de Franse Oeso-topman *Paye* te verlengen.

■ En ook **Spanje** steunt Claes, zo werd bekend gemaakt toen koning Albert II daar vertoefde op officieel bezoek.

■ Miss Alabama, *Heather Whitestone*, wordt de nieuwe Miss Amerika. Dat zou niets biezonders zijn, maar de 21-jarige schone is doof. Het is de eerste keer dat de VS een Miss kiezen met een **handikap**. In België is dat al lang geen primeur meer. Hoeveel missen werden hier al niet verkozen die gebrekkig Nederlands praten?

■ Het onderzoek naar de **Bende van Nijvel** wordt afgevoerd. Een aantal feiten zullen op het einde van dit jaar verjaard zijn. Voor andere feiten zal het onderzoek afgesloten worden bij gebrek aan bewijs. Het dossier van de bende beslaagt cirka 340.000 pagina's.

■ De grootste winnaars van de verkiezingen in Zweden zijn de **vrouwen**. Straks zal 41% van de parlementszetels bezet zijn door een vrouw. Dat is een absoluut rekord aantal voor een westerse demokratie.

■ Minister *Wathelet* is de kampioen van de **onbeantwoorde vragen**. Begin september had de PSC-minister 163 schriftelijke vragen van parlementsleden niet op tijd beantwoord. Normaal gesproken heeft een minister of staatssekretaris vier weken de tijd om een schriftelijke vraag (te laten) beantwoorden. Dit niet doen getuigt van een neerbuigende houding op het parlement.

■ Het parket onderzoekt geruchten over geknoei met **asse** in het krematorium van Vilvoorde. De asse die familieleden meekrijgen zou niet steeds de asse zijn van de betreurde overledene. Om meer winst te kunnen maken, zou in Vilvoorde niet na elke lijkverbranding de asse van de overledene uit de oven zijn gehaald. Er werd wel onmiddellijk een nieuw lijk in de oven gestopt, waardoor heel wat tijd gewonnen wordt vermits men dan niet moest wachten tot de oven afgekoeld was. De asse zou achteraf willekeurig over verschillende urnen verdeeld worden.

AMNESTIE

Drie redakteurs van *De Standaard* hebben de eer gehad in de Brusselse Vlaamse klub "De Warande" een „zeer uitzonderlijk" dubbelinterview af te nemen van de Vlaamse en de Waalse minister-president. Het feit zelf van het interview leek belangrijker dan de inhoud ervan. Want Van den Brande en Collignon sloofden zich uit om vriendelijk te zijn voor elkaar, zonder de eigen achterban teveel voor het hoofd te stoten.

Het resultaat is een bladzijde lang woorden wikken en wegen. Beide heren ervaren hun onderlinge samenwerking als „zeer positief", en vinden dat het federalisme werkt. Over een verdere staatshervorming verschillen ze wel van mening. Tot zover kan men hetzelfde beweren over de drie redakteurs.

Vergeefs zaten we te wachten op een vraag over amnestie, op de gemeenteverkiezingen na hét politieke hete hangijzer van het moment. Het is ondenkbaar dat drie politieke joernalisten van de AVV-VVK-krant deze vraag over het hoofd hebben gezien. Er blijft dan maar één mogelijke verklaring voor het uitblijven van de vraag. Minstens één van de gesprekspartners stelde zijn veto.

Dan dringt zich volgende vraag op: waarom zou een of beide minister-presidenten niet over het amnestievraagstuk ondervraagd willen worden? Ook hierop is slechts een beperkt aantal antwoorden mogelijk: één van beide of beiden vinden dat alles over het tema gezegd is, of wilde er om een bepaalde reden niet over spreken. Het is bekend dat de partij van Van den Brande redelijk vragende partij is in het dossier. En het is bekend dat Collignon geen voorstander is van amnestie, maar wel maatregelen bespreekbaar acht in de trant van "vergeven niet vergeten."

Wanneer men de uitspraak van Dehaene in herinnering brengt, nl. dat hij geen inspanningen zal leveren om verzoenende maatregelen tot stand te brengen wanneer het gepolemiseer over het tema niet ophoudt, ligt het besluit voor de hand: door hun zwijgzaamheid willen Collignon en Van den Brande Dehaene de kans geven "in stilte" verder te werken aan een oplossing. Het voor ons belangrijkste nieuws uit het zeer uitzonderlijk paginavol dubbelinterview was daarom dat er over de verzoening tussen de burgers niets in stond.

BELGACOM

De telefoonmaatschappij Belgacom staat al enkele weken in het centrum van de belangstelling. Een konflikt tussen de afgevaardigd bestuurder, *Bessel Kok*, en de voorzitter van de raad van bestuur, *Benoît Remiche*, verlamt het autonome overheidsbedrijf. Minister van Overheidsbedrijven *Elio Di Rupo* (PS) kondigde aan dat hij grote kuis gaat houden aan de top van Belgacom.

Het konflikt draait grotendeels om de rivaliteit tussen Kok en Remiche. Die zou het gevolg zijn van de onduidelijke struktuur in de bestuursorganen van Belgacom. De jongste weken werd een lasterkampagne op gang gebracht tegen Kok, die geïnspireerd zou zijn door de omgeving van Remiche. Kok zou fraude gepleegd hebben.

Minister Di Rupo verklaarde nog geen bewijzen te hebben die dat bevestigen. Wel zouden er wat nalatigheden en slordigheden gebeurd zijn bij het opzetten van het mobilofoonnet Proximus.

Belgacom moet straks gedeeltelijk geprivatiseerd worden. Het autonome overheidsbedrijf wordt dan een naamloze vennootschap van publiek recht. Bij die gelegenheid kan Di Rupo nieuwe regels opleggen voor de interne werking. Dan zal hij de regering voorstellen een nieuwe ploeg te benoemen aan het hoofd van Belgacom. Sommige bestuurders of direkteurs zullen mogen blijven, andere niet.

GORDEL

Het slechte weer bracht dit jaar een smak minder gordelaars op de fiets en op de been. De veertiende editie van de Bloso-klassieker bracht 83.000 mensen in beweging. Verleden jaar werd met 30.000 deelnemers meer nog vlotweg de kaap van de honderdduizend overschreven. De gordelaars fietsten of wandelden in de rand rond Brussel.

Oorspronkelijk was de Gordel opgezet als een manifestatie om het Vlaamse karakter van de randgemeenten te versterken. Die oorspronkelijke opzet is de jongste jaren flink op de achtergrond verzeild. Tegelijk echter steeg het deelnemersaantal.

Alle politieke partijen op het Vlaams Blok en de Vlaamse Volkspartij na hielden zich aan de oproep van de organisatoren om de Gordel niet te misbruiken voor verkiezingspropaganda. Het Blok deelde pamfletten uit. De VVP ergerde hier en daar vele gordelaars door de bewegwijzering te overplakken met de boodschap "Gordel ze buiten".

DRUKKINGSGROEPEN

Argelozen die dachten dat CVP-voorzitter *Van Hecke* afstand genomen had van de drukkingsgroepen, vergissen zich. Op een CVP-meeting zei Van Hecke dat de uitschakeling van het politieke middenveld, een eufemisme voor de zuilorganisaties, belangen- en drukkingsgroepen, een verschrikkelijke verarming van de politieke demokratie voor gevolg hebben. "Politici moeten blijven luisteren naar wat hen via de sociale organisaties aan noden vauit de bevolking wordt aangereikt.

Ze moeten overleg plegen, maar dat betekent niet dat ze alle voorstellen klakkeloos moeten overnemen. Wie een mandaat heeft gekregen van de burger, moet altijd het laatste woord hebben", zei de CVP-voorzitter zonder verpinken.

We zijn zijn heen en weer geloop, nu eens voorbij de drukkingsgroepen, er dan weer achteraan, kotsbeu. Wie neemt zo'n man, die bovendien zegt vernieuwing te belichamen, nu nog ernstig?

Van Hecke vindt de anti-politiek de gevaarlijkste vijand van de CVP. Hij bedoelde de versnippering van het politieke landschap. En Van Hecke deed zelf aan anti-politiek, door zo voorspelbaar andere partijen en hun leiders belachelijk te maken.

Of vindt Van Hecke het vernieuwend zijn militanten te doen grinniken door te zeggen dat Verhofstadt "sinds kort terug onder de levenden is"? Vindt Van Hecke het vernieuwend te smalen dat er meer CVP-burgemeesters op het CVP-podium stonden dan er aanwezigen waren op de VU-meeting van zaterdag?

Het zou al een fantastische vernieuwing in Vlaanderen betekenen indien er na 9 oktober in een stuk minder dan 106 van de 308 Vlaamse gemeenten géén absolute CVP-meerderheid meer zou bestaan. Als de VU daartoe een klein steentje kan bijdragen, zal zij het niet laten.

Zo bleek ook uit een mededeling van het VU-partijbestuur, dat Van Hecke verweet "terug te krabbelen". *Van de drie doelstellingen die hij bij zijn aantreden had geformuleerd, Vlaams, onafhankelijk en pluralistisch, blijft geen spaander meer heel*, schreef Bert Anciaux.

WAALSE FEESTEN

Wat zal er onthouden worden van het optreden van Koning Albert II op de feesten van de volkeren in zijn land? Dat hij een merkwaardig vorst is: op de Vlaamse feestdag haalde hij het nieuws door te zingen, op de Waalse door te drinken. Alleen al de volgorde van die gelegenheden maakt Albert een opmerkelijk koning.

Op de Waalse feesten werd een delegatie Vlamingen hoffelijk ontvangen. Ze werd zelfs in het Nederlands toegesproken door de Waalse primus *Robert Collignon* en de Waalse Raadsvoorzitter *Burgeon*, die eraan herinnerde dat Wallonië neen zegt tegen amnestie. Colligon stelde een topontmoeting voor tussen de drie gewesten. Nochtans is hij geen vragende partij voor verdere stappen in de staatshervorming.

HAITI

De invasie van Haïti werd op de valreep een zachte landing, titelden enkele kranten gisteren gevat. Gewezen VS-president

Jimmy Carter en zijn twee toponderhandelaars *Sam Nunn* en *Colin Powell* konden er de junta van *Raoul Cedras* pas van overtuigen op te stappen toen al 61 Amerikaanse vliegtuigen met para's aan boord opgestegen waren. De Amerikanen gaan er met militair vertoon wel op letten dat Cedras zich aan het overgave-akkoord houdt. Volgens Carter was mevrouw Cedras het hardnekkigst in haar verzet tegen de overgave.

De juntaleiders krijgen van de Amerikanen onmiddellijk amnestie (Hebben ze dat in Wallonië goed gehoord?), en moeten zelfs het land niet verlaten. De junta mag bovendien zelf kiezen wanneer ze de handdoek in de ring werpt, zolang dat maar ten laatste op 15 oktober gebeurt. Voordien moet het Haitiaanse parlement een amnestie afkondigen die de diktators beschermt tegen vervolging wegens schending van de mensenrechten.

De aanhangers van de verdreven verkozen president van Haiti, *Jean-Bertrand Aristide*, toonden zich zeer argwanend tegenover het bereikte akkoord. Vooral het feit dat de juntaleiders niet verplicht worden het land te verlaten, is hen een doorn in het oog. De toekomst zal uitwijzen of hun vrees terecht is.

PRIVE-FEESTJES

De militaire vleugel van de socialistische overheidsvakbond verzet zich tegen het in legerkringen wijd verspreide gebruik om in de kazernes tijdens het weekend privé-feestjes te organiseren voor hogere officieren en hun echtgenotes. Voor deze feestjes moeten de organisatoren slechts de aankoopprijs van de voedingsmiddelen en de drank betalen.

Beroepsmilitairen moeten instaan voor de bereiding en de bediening. Zij krijgen daarvoor wel rekuperatie en, eventueel, een zaterdagpremie. Toen het leger nog veel dienstplichtigen telde, waren het vooral zij die voor de privé-feestjes moesten opdraaien. Volgens de vakbond maken zij die zulke gelagen organiseren zich schuldig aan misbruik van belastinggeld.

De praktijk van de privé-feestjes is in het leger sterk ingeburgerd. Het is vreemd dat hiertegen pas openlijk vakbondsverzet rijst nu het beroepsmilitairen (militaire koks, obers en barpersoneel) zijn die "uitgebuit" worden.

DESMET

Yves Desmet wordt vanaf 1 oktober de nieuwe hoofdredakteur van de krant *De Morgen*. Desmet werkte vroeger al voor de krant. Hij maakte gedurende een tijdje een zijsprong naar het weekblad *Humo*. Desmet geniet vooral bekendheid voor zijn smakelijke interviews.

Het is te hopen dat de aanstelling van een nieuwe hoofdredakteur De Morgen eindelijk wat meer uit de zorgen helpt. De krant is te belangrijk in het Vlaamse perslandschap om te verdwijnen. De Morgen levert ernstige pogingen om kwalitatief hoogstaande en onafhankelijke joernalistiek te brengen, vanuit een progressieve inspiratie en vaak in moeilijke omstandigheden. En een De Morgen-redakteur vertrouwde ons nog een andere funktie van de krant toe, die vooral van belang is voor de Vlaamse politiek: *wanneer De Morgen zou verdwijnen, verliest elke partij haar dekking op de linkerflank.*

DELOKALISATIE

De verhuis van Belgische bedrijven naar de lage loonlanden blijft voorlopig zeer bescheiden, zegt het Planbureau. Deze delokatie genoot de jongste jaren heel wat belangstelling. De lonen bij ons en in de rest van West-Europa zouden te hoog zijn. Onze bedrijven zouden de konkurrentie met bedrijven in de lage loonlanden niet meer aankunnen. Daarom zouden ze in toenemende mate zelf verhuizen naar die landen met lage lonen.

Het Planbureau zegt nu dat het allemaal zo'n vaart niet loopt. Toch is de studie van het bureau interessant, omdat ze een aantal minder bekende fenomenen blootlegt. Het probleem dat heel wat ekonomische bedrijvigheid uit ons land verdwijnt, stelt zich namelijk wél scherp in bepaalde sektoren.

Kleding en diamant worden met name genoemd. En het zijn dan nog niet in de eerste plaats de lage loonlanden die onze bedrijven afsnoepen, maar onze buurlanden. De grote konkurrenten van onze bedrijven zitten dus niet in het Oostblok of de nieuwe industrielanden van de derde wereld, maar vlak over de grens.

4-DAGENWEEK

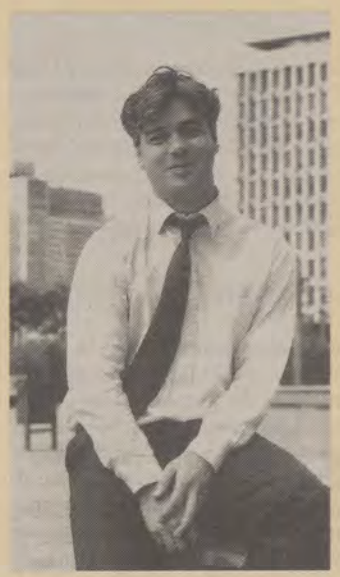

Toen we met enkele mensen de teksten voor het VU-kongres van Leuven aan het voorbereiden waren stonden we lang stil bij de werkloosheidproblematiek. Alle mogelijke scenario's werden bekeken. Iemand kwam aandraven met de 32-uren of 4-dagenweek. Het was een gedurfd en revolutionair idee. De moeite waard om te weerhouden.

Na een boeiend debat keurde het VU-kongres het principe van arbeidsherverdeling door werktijdverkorting goed. Niet als een blinde maatregel, maar sektor per sektor onderzocht en mét een deels gekompenseerd loonverlies. Uiteraard niet als hét wondermiddel, maar als één van de mogelijkheden om de massale werkloosheid een stukje op te lossen en de duale samenleving tegen te gaan.

Aanvankelijk was er ongeloof, ja zelfs hoongelach. Maar wij bleven op dezelfde nagel slaan. Tot in het Europees Parlement „onze" tekst werd goedgekeurd!

Vandaag hebben de Vlaamse socialisten dit punt eindelijk in hun programma opgenomen. Het heeft lang geduurd voor een partij die zegt sociaal te zijn maar onder druk van de syndikaten het al te vaak alleen opneemt voor de gelukkigen die werk hebben.

De liefde komt niet van één kant. Ook werkgevers als André Leysen staan niet per definitie negatief tegenover arbeidsduurverkorting.

Het debat wordt gevoerd. De VU heeft het op gang gebracht.

Zo hebben we aangetoond hoe de VU een borrelend politiek laboratorium kan zijn dat problemen ontdekt en kreatieve ideeën aandraagt. We hebben geen last van welke dogma's dan ook.

Dat maakt ons sterk!

Bert Anciaux,
Algemeen voorzitter VU

VIERDAGENWEEK: DEBAT GEOPEND?

Het is merkwaardig: iedereen heeft het er over dat de socialistische partijen de diskussie over de vierdaagse werkweek op gang brachten. Wanneer de Volksunie dit tema beroerde, op haar kongres van Leuven verleden jaar, was het hier en daar een berichtje waard in de rand, meer niet. Het is prettig gelijk te krijgen, maar het is bepaald niet prettig wanneer dit gelijk niet erkend wordt. Want het zijn niet de socialisten die het debat over de arbeidsduurverkorting en vierdagenweek op het politieke forum brachten. De socialisten hebben daarin de Volksunie gevolgd. Maar wie weet dat?

Ligt de fout voor deze verkeerde voorstelling van zaken bij de Volksunie zelf, die er blijkbaar niet in slaagde dit programma-onderdeel voldoende weerklank te laten vinden? We menen van niet. Sedert de VU op haar Leuvense kongres resoluut koos voor een scherp afgelijnd en konkreet *maatschappelijk* programma, werden vanop het Barrikadenplein veel inspanningen geleverd om de boodschap te slijten. Wanneer het tema van de arbeidsduurverkorting maar ter sprake gebracht werd, speelde de partij daar op in. Dat was het geval in een vijftal persmededelingen en in twee perskonferenties. Bovendien werd in de propagandakampagne die in oktober en november '93 liep de arbeidsduurverkorting opgenomen onder de slogan *Als Vlaanderen er nu geen werk van maakt, is er morgen geen werk meer in Vlaanderen.* Mogen we er tenslotte aan herinneren dat onder impuls van *Jaak Vandemeulebroucke* in het Europees Parlement een resolutie aangenomen werd die haast letterlijk de VU-tekst over arbeidsduurverkorting van het kongres van Leuven overnam?

Wat moeten we uit deze frustrerende vaststelling leren? Dat het voor de VU razend moeilijk blijft om met niet-kommunautaire standpunten het nieuws te halen of de politieke agenda te beïnvloeden. Gewezen VU-voorzitter *Jaak Gabriëls* (nu gewoon VLD-kamerlid) worstelde destijds al met dit probleem. Zijn opvolger *Bert Anciaux*, die op maatschappelijk vlak een radikalere weg insloeg, wordt er nog sterker mee gekonfronteerd. De huidige VU-voorzitter weet maar al te best dat als hij een kommunautair boerke laat, dit onmiddellijk voorpaginanieuws wordt. Maar als hij met een degelijk voorbereid maatschappelijk dossier aan komt draven, krijgt hij er met moeite wat aandacht voor in de variarubrieken. Het bewijst hoe moeilijk het is om de Volksunie een vernieuwd profiel aan te meten.

Bij de voorbereiding van het kongres van Leuven waren er VU-ers die ver wilden gaan met de 32-urenweek, en anderen die probeerden gas terug te nemen. Een fenomeen dat men bij elke partij aantreft. Wie de diskussies van toen meegemaakt heeft, herinnert zich nog hoe vooral gewezen VU-senator *Jef Valkeniers* zich opwierp als een fervent tegenstander van de werktijdverkorting. Valkeniers was integendeel de mening toegedaan dat we meer en langer zouden moeten werken om de uitdagingen van onze tijd het hoofd te bieden. Een tijdje na het kongres van Leuven stapte Valkeniers naar de VLD over. De maatschappelijke richting die de VU ingeslagen was in Leuven, was tegengesteld aan de maatschappijvisie van Jef. Maar dat was niet de enige, laat staan de belangrijkste reden voor zijn overstap.

Uiteindelijk ging het VU-kongres van Leuven akkoord met een gematigde resolutie over de arbeidsduurverkorting. De verwijzing naar de 32-urenweek sneuvelde. De invoering van werktijdverkorting dient ook niet algemeen te gebeuren, maar vrijwillig, en dient sektor per sektor op z'n haalbaarheid getoetst te worden. En er werd benadrukt dat arbeidsduurverkorting gepaard dient te gaan met loonverlies.

Identiek dezelfde diskussie wordt nu overgedaan binnen de socialistische partijen en in de syndikale wereld. De kwestie van de algemene geldigheid van de vierdagenweek, het vrijwillig karakter ervan en het loonverlies vormen de kriteria waarop men de Vlaamse van de Waalse socialisten kan onderscheiden. Het valt daarbij op dat de Vlaamse socialisten veeleer naar het eerder door de VU ingenomen standpunt neigen: geen algemene geldigheid, op vrijwillige basis, met loonverlies.

Opmerkelijk is verder dat de vakbonden zich in deze diskussie zeer terughoudend opstellen. Hun leden heten geen "vragende partij" te zijn voor arbeidsduurverkorting met loonverlies. Het tekent de onaangepastheid van de syndikale wereld aan de sociale realiteit: voor de vakbonden tellen de werklozen, zo'n 40% van hun leden, blijkbaar niet mee. Eén van de redenen om de vierdagenweek in te voeren die in alle nota's, dokumenten en resoluties terzake opgesteld worden en werden voorkomt, is immers het arbeidsherverdelend effekt ervan: minder werken voor de werknemers impliceert dat er meer werknemers aan de slag kunnen. De werklozen moeten zich eens afvragen of hun belangen wel verdedigd worden door de vakbonden.

Positief is dat het "geopende" debat over de vierdagenweek een aantal kommentatoren ook tot afgeleide beschouwingen inspireerde. Vier dagen werken per week heeft een positieve invloed op het tekort aan kinderopvang, het woon-werkverkeer dat veelal in files verloopt, de daling van de milieuvervuiling, de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt, vormingsmogelijkheden en vrijetijdsbeleving.

(pdj)

VU WIL MEEBESTUREN IN VLAAMS-BRABANT

(vervolg van blz. 1)

Zes jaar geleden nam de VU in 57 Vlaamse steden en gemeenten bestuursverantwoordelijkheid op. De VU telt 16 burgemeesters, 82 schepenen en in totaal 514 gemeenteraadsleden en 231 OCMW-raadsleden.

GEMEENTE

Vandaag neemt de VU in ruim 75% van de Vlaamse gemeenten deel aan de gemeenteraadsverkiezingen, wat een lichte daling is ten opzichte van 1988 (79%). Bij deelname gebeurt dit voor 45% van de gevallen onder zuivere VU-vlag (82 gemeenten) of VU-vlag met andere lijstnaam zoals bv. Nieuw, Stem van Volk,... (37 gemeente). In 135 gemeenten neemt de VU deel aan de verkiezingen op een gemengde- of kartellijst.

VROUWVRIENDELIJK

Tot slot nog enkele bedenkingen bij de VU-lijsten.

In heel wat gemeenten trad de lokale VU-afdeling op als motor van een alternatieve, (gemengde) gemeentelijke lijst waarbij opvallend veel ,,onafhankelijken" werden aangetrokken om mee vorm te geven aan het lokale beleid.

Er is – eens te meer – een duidelijke verbetering merkbaar van de aanwezigheid van vrouwen. In steden als Leuven, Vilvoorde, Hasselt, Kortrijk, Sint-Niklaas en Brussel staat een vrouw aan het hoofd van de VU-lijst.

Ook het aantal jongeren op VU-lijsten is merkbaar toegenomen.

In vele gemeenten wordt de kop van de lijst volledig bezet door jongeren, en dit met de volle steun van de ,,oudere", uittredende mandatarissen op de lijstduwersplaatsen.

VAN HECKE GOOIT VERNIEUWINGSGEDACHTE IN DE PRULLENMAND

Na afloop van het Volksunie Partijbestuur heeft algemeen voorzitter Bert Anciaux volgende mededeling verspreid ten behoeve van de pers.

CVP-voorzitter Johan Van Hecke heeft de vernieuwingsgedachte waarmee hij als kersvers partijleider had uitgepakt nu wel helemaal afgeblazen.

Van de drie doelstellingen die hij bij zijn aantreden had geformuleerd - Vlaams, onafhankelijk en pluralistisch - blijft geen spaander meer heel. Wat bij de publikatie van zijn manifest "De slogans voorbij" reeds duidelijk was, werd ter gelegenheid van het CVP-kongres het voorbije weekeinde bevestigd.

Van een onafhankelijke politieke opstelling is geen sprake meer. De banden met de traditionele belangenorganisaties worden nauw aangehaald. ACW-er Theo Rombouts heeft zijn tevredenheid over deze gang van zaken reeds uitvoerig in de media uitgesmeerd. De Boerenbond wordt gepaaid door de opstelling van Van Hecke inzake het MAP.

Het Vlaams profiel dat de CVP-voorzitter rond de "nieuwe christen-demokratische beweging" wil ophangen is wel erg lauwtjes.

De konflikten tussen de Vlamingen en Franstaligen stapelen zich dag na dag op. Dossiers als Van Hool, de Union-fratsen in Vlaams-Brabant, Voeren, het afwijzen van de verzoening en de positie van Vlaanderen in de Europese besluitvorming zijn hiervan slechts enkele voorbeelden. Steeds opnieuw blijkt dat het debat over de verdere staatsvorming, over de sociale zekerheid en eigen fiskaliteit, over de verdere splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en over de positie van de Vlamingen in Brussel brandend aktueel en hoogdringend wordt om de meerwaarde van dit federaal systeem voor Vlaanderen te vrijwaren. Dit alles is Van Hecke blijkbaar ontgaan.

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat de Vlaamse staatsvorming voor de CVP eigenlijk slechts een secundair probleem is. Veeleer draait het om het niveau waarop de christen-demokratie het best haar macht kan laten gelden. Zolang dit op het Belgisch niveau nog mogelijk is zal de CVP geen voortrekkersrol in een nieuwe staatshervorming spelen. Van het ogenblik echter dat blijkt dat het terugplooien op de Vlaamse strukturen beter uitkomt voor de machtsuitoefening zal het geweer van schouder worden gewisseld.

„VOUS ÊTES EN FLANDRE"

Ergens langs de autostrade tussen Rijsel en Duinkerke staat de mededeling ,,Vous êtes en Flandre". En inderdaad het land dat Vlamingen zo teder ,,over de Schreve" noemen is Vlaanderen. Je ziet er dezelfde landerijen, dezelfde weelderige tuintjes en de huizen hebben dezelfde masteluinen geveltjes zoals bij ons.

Wie de belforten van Vlaanderen kent vindt dezelfde terug in dat stuk Vlaanderen dat ons door Lodewijk XIV beetje bij beetje ontstolen werd. Stad na stad veroverde hij het op de Nederlanden. Met veel bloed en tranen, soms zonder slag of stoot zoals in 1662 toen hij Duinkerke van de Engelsen afkocht.

Er bestaat veel verwarring over het begrip Frans-Vlaanderen, je hebt het stukje Westhoek waar mensen nog hun Westhoeks kouten en daaronder Rijsels-Vlaanderen, wat lager Artezië dat tot aan de Zomme reikt en een brok Zuid-Henegouwen met ergens onderaan de bronnen van de Schelde.

Da's natuurlijk de meest optimistische kaart van mensen die graag zeggen dat het ,,hier al van ons is". Hoe dan ook, er is een tijd geweest dat Rijsel de hoofdstad van het graafschap Vlaanderen was. Maar dat is al van ver voor 1302 geleden.

Hoe Frans Vlaanderen-in-Frankrijk vandaag ook is, de vlag van de streek is net als de onze. De Leeuw wappert ongegeneerd in alle steden en stadjes en de politieagenten dragen hem op de mouw. Flandre is voor de industrie iets om fier op te zijn, zoals hesp uit Bayonne, foie gras uit de Loire-streek, cider uit Normandië, pannekoeken uit Bretanje, Santons uit de Provence...

De jongste jaren doet zich een merkwaardige evolutie voor, meer en meer Vlaamse bedrijven wijken uit naar Vlaanderen-in-Frankrijk. Daar zijn vele redenen voor; omdat de industriegronden er voor het rapen liggen en op een boogscheut, en de werkkrachten voor handen. Vanuit Lille-Europe ben je met de Hst zo aan de Middelandse zee.

De overheden van Le Nord doen hun best om de Vlaamse bedrijfsleiders goed te ontvangen, ze steken ze een financieel hand toe en (slim zoals ze zijn) leren de taal van de nieuwkomers.

In tegenstelling tot deze utilitaire inspanning zijn er sinds jaar en dag mensen die nooit hebben opgehouden om de inwoners van Noord-Frankrijk te wijzen op hun Vlaamse identiteit en die zich met weinig

ACH ZO!

middelen maar met grote overtuiging hebben ingezet om de volksgenoten opnieuw hun moedertaal aan te leren. Dat ging maar om enkele honderden, niet weinig in een land dat jaarlijks miljoenen francs spendeert om het Frans op wereldnivo te houden. Tot in het Amazone-woud, met eigen ogen gezien.

Zondag gaat voor de 47ste keer de Frans-Vlaamse Kultuurdag door te Waregem en opnieuw is een van de onderwerpen het onderwijs van het Nederlands in Noord-Frankrijk.

Nu de kommerce de wet bepaalt ziet het er naar uit dat het Nederlands er vleugels krijgt, en grote Franse universiteiten en internationale lycea er niet vies van zijn.

Wat als nuttig wordt beschouwd, krijgt vaart. Toen de kerk het nog voor het zeggen had gebruikten haar herders de volkstaal om de schapen bij te houden. Terwijl haast geen Vlaams meer gesproken werd hanteerden de Noord-Franse bisdommen tot vlak voor de tweede wereldoorlog nog de katechismus in het Vlaams.

Vandaag is die taak overnomen door de industrie. In het tijdschrift van het Komitee voor Frans-Vlaanderen staat het zwart op wit: ,,Nederlands spreken wordt gezien als iets speciaals; als je dat kan, dan heb je betere kansen op de arbeidsmarkt dan een ander die het niet kan."

Zo zie je maar. Het kan een hint zijn voor Vlamingen die Brussel langs kommerciële weg willen veroveren.

,,Vous êtes en Frandre", zoals je kunt lezen wanneer je andere ,,landen" van Frankrijk binnenrijdt maar die door Ile de France zo lang werden dood gezwegen. Net zoals je soms over mensen leest die als ,,Frans" staan geboekt, maar eigenlijk Vlaming of Bretoen of Elzasser zijn.

Neem nu de ,,Franse" kardinaal Albert Decourtray die verleden week overleed. Alleen z'n familienaam, van Kortrijk, zegt reeds van waar de voorvaderen van deze man, die het tot *primat des Gaulles* bracht, afkomstig zijn. Hij werd geboren in Wattignies, een dorp even ten zuiden van Rijsel, niet toevallig een centrum van tekstiel.

En dan denk je: misschien heeft deze Berten nog zijn eerste schreden in de religie gezet aan de hand van de *Kleynen Catechismus van het Bisdom Ryssel*?

R.Asmus

ER WORDT TEVEEL IN TROEBEL WATER GEVIST.

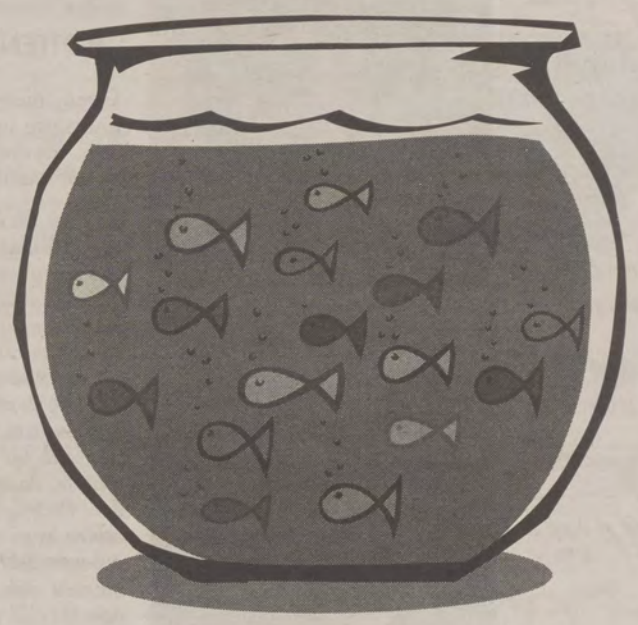

Laat er ons geen doekjes om winden: provincieraad, bestendige deputatie, interkommunales, gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, provinciale instellingen, allerlei gemeentelijke vzw's, schepenkolleges,... een kat vindt er haar jongen niet meer in terug! Niemand geraakt er nog uit wijs. Dat is niet gezond.

Het stoort de Volksunie enorm dat slechts enkele machtige heren achter de schermen beslissen, zonder echte demokratische kontrole. Daarom pleit de VU voor grondige hervormingen. Versterken wat goed is, moderniseren wat oubollig is, afschaffen wat overbodig is en efficiënt maken wat slecht werkt. En vooral, ervoor zorgen dat de centen van de gemeenschap, van ons allemaal, zinvol en nuttig worden besteed.

Daarom moeten de verkozen gemeenteraadsleden meer macht krijgen, zodat niet alles beslist wordt in de besloten kring van het schepenkollege. Daarom ook moet eindelijk werk gemaakt worden van een grondige evaluatie van de fusies van gemeenten. Daarom ook moeten hoorzittingen, vragenuurtjes en echt klare informatie een vanzelfsprekendheid worden.

Alleen op die manier kan in Vlaanderen een nieuwe politieke kultuur groeien, waarin de kwaliteit van het leven in de gemeente centraal staat, boven het trieste geruzie tussen meerderheid en oppositie.

VLAMINGEN WILLEN DUIDELIJKHEID.

Voor de Volksunie is de inzet van deze verkiezingen dan ook zo klaar als pompwater. We hebben jarenlang gevochten voor een zelfstandig Vlaanderen, nu willen we het ook echt ordentelijk en demokratisch invullen.

De Volksunie wil een nieuwe en frisse wind doen waaien in politiek Vlaanderen: open, eerlijk en demokratisch.

Daarom wil de Volksunie meer macht geven aan de gemeenten en tegelijk meer inspraak geven aan de mensen die er wonen.

De gemeente staat het dichtst bij de mensen. Laat er ons dan ook echte haarden van solidariteit en geborgenheid van maken. De gemeente kan meer en betere maatregelen nemen tegen kansarmoede en onveiligheid, kulturele verloedering en onverdraagzaamheid. De gemeente kan en moet initiatieven nemen voor werkverschaffing en ekonomische welvaart. Bestuurders en bewoners mogen geen onbekenden zijn voor elkaar.

Om te komen tot meer solidariteit en verbondenheid wil de Volksunie uitdrukkelijk een grotere rol geven aan de OCMW's. De raad voor maatschappelijk welzijn moet rechtstreeks verkozen worden. Het OCMW mag geen koele papierwinkel zijn, maar moet integendeel het eerstelijnsloket worden in de sociale zekerheid. Iedereen moet er terecht kunnen met alle vragen en problemen over ziekteverzekering, pensioen, kinderbijslag en stempelgeld. Géén politiek dienstbetoon meer, dat een waar politiek kliëntelisme is geworden.

En wat dat ondoorzichtig kluwen van provincies, interkommunales, gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, paraprovinciale instellingen en vzw's betreft, de Volksunie wil dit boeltje opruimen en vervangen door federaties van gemeenten. Rechtstreeks verkozen streekraden met duidelijke bevoegdheden kunnen Vlaanderen een stuk efficiënter en demokratischer maken. Maar dat zal nog wel wat tijd vragen en ondertussen willen we dringend maatregelen nemen om de huidige provincies demokratisch, doorzichtig, efficiënt en eigentijds te maken. Dicht bij de bevolking.

Vindt u ook dat er reeds al te lang in troebel water wordt gevist, geef dan de mensen die dromen van een eerlijke politiek een kans. Laat de Volksunie meer dan ooit uw frisse keuze zijn op 9 oktober.

Bert Anciaux
Algemeen Voorzitter VU

VU 4
VLAAMSE VRIJE DEMOKRATEN

FRISSE IDEEEN VOOR HELDER BESTUREN.

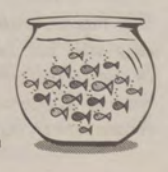

VOORZITTER BERT ANCIAUX OP VERKIEZINGSMEETING:

„LOKALE VERANKERING WAARBORG VOOR DEMOKRATIE!"

Voorzitter Bert Anciaux liet er in zijn toespraak geen onduidelijkheid over bestaan: bij de Europese verkiezing was de inzet Europa en niet een test voor de federale regering.
„Vandaag is de inzet het bestuur van onze steden, dorpen en provincies. Het gaat om het onderwijs in Diksmuide en om het leefmilieu in Destelbergen, het gaat om de verkeersveiligheid in Antwerpen en om de kwetsbare fietsers in Mortsel, om de biblioteek in Evergem of om het kultuurbeleid in Riemst.
Op 9 oktober gaat het om de nieuwe provincie Vlaams-Brabant, om de gesloten potjes van de provincie Antwerpen en om huisvuilverwerking in Oost-Vlaanderen."
Daarmee was de toon gezet voor het belang van deze provincie- en gemeenteraadsverkiezingen. Voorzitter Anciaucx ging zelfs nog een stap verder.

B. Anciaux: *„Soms denk ik, zouden wij niet beter met z'n allen de stad intrekken? En, ieder voor zich, eens een flinke babbel houden met mensen op straten en pleinen, in jeugdklubs en bejaardenhuizen, op tram of bus. Om te gaan praten met Jan, Pier of Pol. Gewone mensen, met verwachtingen en noden, mensen met kleine of grote dromen, met eigen ontgoochelingen en momenten van intens geluk. Mensen met zorgen voor de eigen toekomst, met vragen rond pensioen of veiligheid. Jongeren die gekonfronteerd worden met relatieproblemen en drugs.*

Gelukkig zouden wij ook mensen ontmoeten met veel hoop en optimisme, met levenswijsheid en kracht. Vaak mensen met een eigen, originele maar waardevolle kijk op de samenleving. Met een echte visie op wat er zou moeten gebeuren om het bestuur van hun stad of dorp te verbeteren."

FRISSE AANPAK

Voor Anciaux zou het gemakkelijker zijn een klassieke verkiezingsspeech te houden, om de hete politieke hangijzers één voor één aan de orde te brengen en *„mijn pijlen te verschieten naar onze politieke tegenstanders. Ik zou hard kunnen uithalen naar de onbegrijpelijke houding van Agalev in Vlaams-Brabant. Ik zou me dik kunnen maken over de bemoeizieke keizer-koster-mentaliteit van Louis Tobback.*

Ik zou de verschillende CVP-meningen over de noodzakelijke stappen naar Vlaamse staatsvorming tegenover elkaar kunnen zetten: van Van den Brande tot Geens, van Van Hecke tot Dehaene."

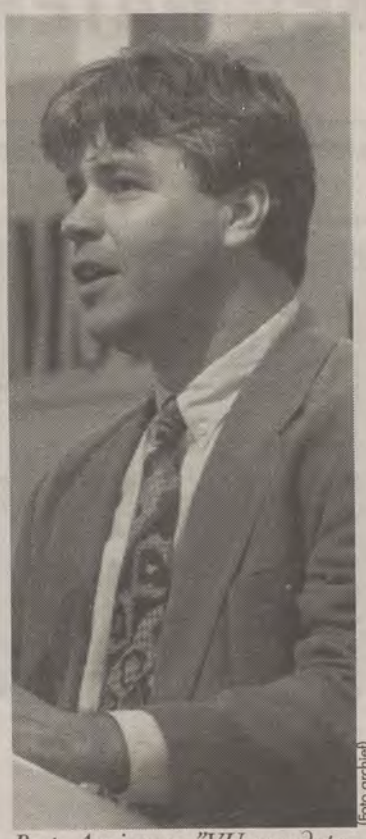

(foto archief)

Bert Anciaux: "VU-mandatarissen mogen niet boven, maar moeten tussen de mensen staan."

Maar Anciaux wou het daar niet over hebben. Ook niet over opportunisten die overlopen of over de weinig benijdenswaardige positie van zijn kollega Verhofstadt. En alhoewel de Union-fratsen in Vlaams-Brabant hem ergeren en het Waalse onbegrip in het komplekse oorlogsdossier hem bedroeft toch wou hij het enkel over het belang van de komende verkiezingen hebben.

B. Anciaux: *„Want wat kopen we met een donderspeech voor de man in de straat, voor de kiezer die van politici verwacht dat ze eerlijk en met inzet hard hun best zouden doen om voor een goed bestuur van gemeente en provincie te zorgen?"*

Na de jongste staatshervorming is ‚de trein' definitief en in de goede richting vertrokken maar het werk is niet af, want het komt er nu op aan dit nieuwe Vlaanderen ook een nieuwe invulling te geven. De sociale, ekonomische, kulturele en ekologische uitdagingen en problemen waar we voor staan vragen om een frisse aanpak.

B. Anciaux: *„We zullen er moeten voor zorgen dat Vlaanderen over dié interne bestuursstruktuur beschikt die het mogelijk maakt een open en demokratisch beleid te voeren. De gemeenten moeten we versterken, maar tegelijk heel dringend en grondig demokratiseren. Op heel wat plaatsen is de samenvoeging van gemeenten geslaagd, elders echter lusten de deelgemeenten elkaar rauw of ging de eigenheid van een dorp geheel verloren. Een grondige evaluatie met de gepaste konklusies dringt zich dan ook dringend op.*

De huidige provinciale wirwar moet ontrafeld worden en vervangen door federaties van gemeenten met rechtstreeks verkozen streekraden. De OCMW's zijn voor ons de kernstukken van een echt sociaal beleid. In onze visie op de sociale zekerheid spelen zij een cruciale rol."

„BOTTEN AFDRAAIEN"

Geen nieuwe bestuurlijke organisatie indien we er ook niet iets nieuws mee willen gaan doen, waarschuwde Anciaux.

„Indien we de strijd tegen de duale samenleving willen winnen, indien we terug een echt gemeenschapsgevoelen willen doen ontstaan, indien we beroep willen doen op individuele verantwoordelijkheid én op solidariteit, indien we de politiek terug dicht bij de mensen willen brengen en ontdoen van zijn kwalijke naam ... dan zal het lokale niveau, de gemeente, daarin een rol moeten spelen. Onze gemeenten moeten terug echte haarden van solidariteit en geborgenheid worden. Plaatsen waar mensen zich ‚thuis' voelen, waar zij gemakkelijk kontakten leggen, waar verdraagzaamheid terug een realiteit wordt.

Het is in de gemeente dat een nieuwe solidariteit tussen jong en oud kan ontstaan. Misschien moeten we het voorbeeld volgen van dat bejaardentehuis waarin ook een kinderkrèche werd geopend. Misschien moeten we speelpleinen en jeugdlokalen inplanten op plaatsen waar ook ouderen zijn. Zo kunnen de generaties terug naar elkaar toegroeien. We zullen die solidariteit tussen de generaties hard nodig hebben."

In tal van gemeenten hebben VU'ers de voorbije zes jaar een vooraanstaande rol gespeeld in meerderheid of oppositie. Heel dikwijls zijn het VU- mandatarissen, schepenen, burgemeesters, provincieraadsleden of bestendig afgevaardigden die borg staan voor een open beleid, voor nieuwe milieuvriendelijke initiatieven, voor echte bezorgdheid voor gemeentelijk onderwijs en een grensverleggend jeugd- of kultuurbeleid, voor het doorbreken van de verzuiling.

B. Anciaux: *„Ik wil de vele VU-mandatarissen van harte gelukwensen en danken voor hun inspanningen en verwezenlijkingen. Het is echt niet zo vanzelfsprekend om als mandataris in een gemeente dag in dag uit je botten af te draaien. Het vergt enorm veel van je tijd, van je gezinsleven. En rijk worden is er voor de eerlijke en integere politikus niet bij."*

Maar Anciaux vroeg ook de eerlijkheid op te brengen om daar waar VU-mandatarissen hebben gefaald in eigen boezem te kijken.

B. Anciaux: *„Je vindt ze in alle partijen, en dus spijtig genoeg soms ook in de Volksunie,... de lokale potentaten, de bestuurders van wie de zelfgenoegzaambeid afdruipt. Diegenen die vinden dat ze alle wijsheid in pacht hebben en zich ver houden van elke inspraak of open beleid. Ze bestaan, de dikke vissen die liefst in troebel water zwemmen. Ze bestaan: diegenen voor wie een partijprogramma een vodje papier is. Diegenen die wel een post willen bekleden maar het vertikken zich in het geheel van onze volksnationale familie in te schakelen, diegenen die weigeren om ‚Wachtebeke' en ‚Leuven', onze sociale en federale boodschap, met entoesiasme uit te dragen en er mensen mee te werven."*

Anciaux schetste een beeld van de VU-mandataris.

„VU-mandatarissen moeten zijn als de vrijmoedige, speelse vis die hoog uit het water springt; zij moeten opvallen door hun durf en kreativiteit. Zij moeten gedreven zijn door de wil om frisse ideeën in de praktijk om te zetten. Zij beseffen dat Vlamingen het beu zijn dat dikke heren in troebel water vissen. Zij weten dat Vlamingen duidelijkheid willen.

VU-mandatarissen mogen niet boven, maar moeten tussen de mensen staan. Het moeten de trekpaarden zijn van een vernieuwend beleid. Kreatievelingen die zich niet laten leiden door vastgeroeste ideeën en platgetreden paden."

AANGENAAM

Volgens Anciaux bevatten de kandidatenlijsten die hij onder ogen kreeg soms aangename verrassingen.

B. Anciaux: *„Er zijn spijtig genoeg ook plaatsen waar alles nog teveel bij het oude gebleven is. Waar starheid, kortzichtigheid en lijfsbehoud de lijstvorming hebben geïnspireerd en niet werd ingespeeld op de frisse wind die door de partij waait. Dit is echter een minderheid. Op heel wat plaatsen werden jongeren gezocht en gevonden om zich in de VU te engageren. In belangrijke steden als Leuven, Kortrijk, Hasselt, Sint-Niklaas en Brussel pakken we uit met vrouwen aan de kop van de lijst. Het arrondissement Turnhout telt alleen vrouwelijke lijsttrekkers voor de provincieraadsverkiezingen."*

De voorzitter wou ook niet voorbij aan de plaatsen waar VU'ers zich in andere samenwerkingsverbanden aanbieden.

B. Anciaux: *„Vaak zijn het VU'ers die de kern van de vernieuwing uitmaken. Het zijn demokratische volksnationalisten die over de schutting durven kijken en op zoek gaan naar medestanders. Het is op basis van onze frisse ideeën dat samenwerking groeit."*

In zijn slotwoorden legde de voorzitter de nadruk op de inzet van allen, van het partijbestuur en de parlementsfrakties tot de kleinste alfdeling in de kleinste gemeente.

B. Anciaux: *„Wij moeten allemaal mee de boer op, mee vechten voor een beter en ander Vlaanderen. Meevechten voor vrede, voor vrijheid en voor verdraagzaamheid. De lokale verankering is echt nodig willen we van het demokratisch volksnationalisme in Vlaanderen een politieke faktor van gewicht maken. De vernieuwing van de partij moet in onze gemeenten en provincies mee vorm krijgen. Daar moet de siamese tweeling van Wachtebeke en Leuven in de praktijk worden gebracht: radikaal Vlaams en hardnekkig sociaal!"*

„WELKOM VLAAMS-BRABANT!"

De Volksunie heeft sinds jaar en dag geijverd voor een eigen provincie Vlaams-Brabant, zij is dan ook gelukkig dat deze provincie op 1 januari a.s. van start zal kunnen gaan en dat nu op 9 oktober de eerste provinciale verkiezingen voor de nieuwe provincie zullen plaatsgrijpen.

E. Van Vaerenbergh: *„Dit zal ons de mogelijkheid geven, ook in Vlaams-Brabant, een gesprekspartner te hebben op het bovengemeentelijke vlak ten overstaan van de federale en de Vlaamse regering.*

Deze provincie Vlaams-Brabant zal ook op de vlakken waar zij bevoegdheid heeft het eigen Vlaams karakter over de totaliteit van het grondgebied van Vlaams-Brabant kunnen beveiligen en haar gezag kunnen laten gelden, ook in de taalgrensgemeenten.

De Volksunie zegt dan ook: „Welkom Vlaams-Brabant, welkom nieuwe provincie die Brussel omringt en gesprekspartner is om met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te praten over de problemen die zich territoriaal stellen."

Wij verwachten veel van de provincie Vlaams-Brabant en we menen dan ook dat wij als wegbereiders voor deze provincie Vlaams-Brabant zo mogelijk moeten deelnemen aan het bestuur ervan.

Ons Volksunie-programma stelt duidelijk dat de oprichting van de provincie Vlaams-Brabant slechts de eerste stap is om te komen tot een volledig homogeen Vlaanderen.

Wij willen vanaf nu een kordate Vlaamse aanpak tegen Vlaamshatende imperialistische fransatalige lijsten in Vlaams-Brabant.

Wij blijven ijveren voor de afbouw van de taalfaciliteiten.

Wij blijven vechten voor de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde zowel voor de Europese als voor de federale verkiezingen."

VU-PROGRAMMA SAMENGEVAT

FRISSE IDEEEN VOOR HELDER BESTUREN

De stuurgroep van de Vereniging van Vlaamse Mandatarissen, de bundeling van alle lokale VU-vertegenwoordigers, heeft de voorbije maanden hard gewerkt aan het samenstellen van een verkiezingsprogramma voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Volksvertegenwoordiger en burgemeester van Lennik Etienne Van Vaerenbergh lichtte dit programma, in zijn funktie van VVM-voorzitter, op het voorbij kongres toe. Hieronder een samenvatting.
Dit programma is vooral een bundeling van frisse ideeën. Het is géén diktaat waarin wij het beleid in elke gemeente in gans Vlaanderen willen voorschrijven. Elke gemeente is immers anders. De behoeften en verwachtingen verschillen.
Het zijn de plaatselijke VU-verkozenen die in gemeente- of provincieraad antwoorden moeten zoeken op lokale problemen en uitdagingen.
Dit programma biedt hen daartoe een flinke houvast.

Voor de Volksunie is de inzet van deze verkiezingen zo klaar als pompwater. We hebben jarenlang gevochten voor een zelfstandig Vlaanderen; we willen het nu ook ordentelijk inrichten.

De Volksunie wil dat er een nieuwe en frisse wind waait in politiek Vlaanderen: open, eerlijk en demokratisch.

Daarom willen we de **bestuurlijke organisatie** in Vlaanderen grondig hervormen. Versterken wat goed, moderniseren wat oubollig, afschaffen wat overbodig is, en efficiënt maken wat niet werkt.

10 VUISTREGELS

1) De *gemeenten moeten meer macht krijgen, maar tegelijk moet de demokratie er versterkt worden en de mensen echte inspraak krijgen.*

De gemeente staat dicht bij de mensen. De gemeente kan konkrete maatregelen nemen tegen kansarmoede en onveiligheid, tegen kulturele verloedering en onverdraagzaamheid en voor werkverschaffing en ekonomische welvaart. Solidariteit wordt er nog echt beleefd. Bestuurders en bewoners zijn er geen onbekenden voor elkaar. Dat willen we versterken.

De verkozen gemeenteraadsleden moeten echte verantwoordelijkheid krijgen, zodat niet alles meer beslist wordt in de besloten kring van het schepenkollege. De reeds lang beloofde evaluatie van de gemeentefusies moet doorgevoerd worden. Hoorzittingen met deskundigen en inwoners, het vragenuurtje voor de gemeenteraad en klare informatie zijn voor ons een vanzelfsprekendheid en geen uitzondering.

Zo groeit in Vlaanderen een *nieuwe politieke kultuur* waarin de *kwaliteit van het leven in de gemeente* centraal staat en niet het klassieke geruzie tussen meerderheid en oppositie.

2) In die geest van openheid en dienstbaarheid is er ook een nieuwe, veel **bredere rol weggelegd voor de OCMW's**. Zij moeten worden ingeschakeld als eerstelijns-loket in de sociale zekerheid. Zodat iedereen in z'n gemeente terecht kan bij één enkele instelling voor alle vragen over sociale aangelegenheden: pensioen, kinderbijslag, werkloosheid, verplichte ziekteverzekering....

De VU is van mening dat de OCMW-raden rechtstreeks moeten worden verkozen. De OCMW's moeten een belangrijke rol vervullen in de koordinatie tussen alle mogelijke welzijnsorganisaties en in het sturen van het lokaal welzijnsbeleid.

3) In vele gemeenten wordt nog te weinig aandacht besteed aan het voeren van een echt **sociaal woonbeleid**: een eigen huisvestingsdienst en een sociaal verhuurkantoor, een harde strijd tegen de verkrotting en leegstand, de invoering van een hoge en progressieve belasting op leegstaande woningen, en maximaal gebruik maken van de mogelijkheid om leegstaande huizen op te vorderen zijn enkele van de prioriteiten. De gemeente moet over enkele doorgangswoningen beschikken om mensen in noodgevallen te kunnen huisvesten.

4) De VU kiest voor een niet-verzuild maar pluralistisch georiënteerd gemeenschapsleven.

Het **kultuurbeleid** mag zich niet beperken tot het blijven betoelagen van verenigingen maar moet vooral kwaliteit beogen. Dit veronderstelt de aanwezigheid van de nodige middelen:

– infrastruktuur (o.m. aanbod van polyvalente ruimte, uitleendienst, buurtpleintjes i.p.v. braakliggende gronden...),

– programmatie (bv. organiseren filmweek, initiatieven die mensen met verschillende geloofsovertuigingen dichter bij elkaar brengen, deelname aan nationale kampagnes zoals de open-monumenten-dag)

– investeren in mensen (deeltijds kunstonderwijs, taalonderricht voor migranten, inspraakstruktuur).

GEMEENTELIJK ONDERWIJS

5) Inzake **onderwijs** ziet de VU het basisonderwijs als een prioritair gemeentelijke opdracht. De gemeenteschool staat het dichtst bij de leefomgeving van de kinderen. Iedereen, van om het even welke filosofische strekking moet er terecht kunnen. Op lange termijn kiezen we voor de afbouw van de netten om zo van een systeem van konkurrerende scholen tot een samenhorigheidsmodel te komen.

De gemeente moet netoverschrijdende initiatieven nemen zoals de organisatie van de buitenschoolse opvang, het leerlingenvervoer, de speelpleinwerking, administratieve ondersteuning, gebruik van infrastruktuur en bibliotheek.

Migrantenkinderen moeten in alle scholen van een gemeente terecht kunnen. Concentratiescholen kunnen niet.

De school speelt een belangrijke rol in het integratieproces. Scholen in kansarme buurten verdienen bijzondere aandacht qua uitrusting en onderhoud van gebouwen, aantrekkelijkheid van schoolomgeving...

Schoolinfrastruktuur moet buiten de uren beschikbaar zijn voor sociaal-kulturele en sportaktiviteiten.

6) De VU pleit voor het versterken van de maatschappelijke positie van de **ouderen** in onze gemeenten. Op alle terreinen van de samenleving (wonen, vrije tijd, kultuur, veiligheid, verkeer...) moeten zij kunnen meepraten. Een schepen moet de seniorenproblematiek bijzonder ter harte nemen en het lokaal ouderenbeleid koördineren. Instrumenten daarbij zijn o.m. een jaarlijkse beleidsnota, regelmatig overleg, aktieve ondersteuning van een seniorenraad, het kritisch toetsen van alle beleidsvoorstellen ...

Veel belang moet worden gehecht aan de woonsituatie. Ouderen moeten zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen blijven wonen. Het beleid kan dit o.m. door: het ter beschikking stellen van oproepsystemen, instellen van aanpassings- en renovatiepremies, premies voor kinderen die ouders opnemen in hun gezin, een 'senior-sit-dienst'.

7) Anderzijds blijft het **jeugdbeleid** al te vaak beperkt tot een jeugdwerkbeleid dat enkel gericht is op de georganiseerde jeugd. De VU pleit voor een jeugdwelzijnsbeleid dat zich richt op het welzijn van alle kinderen en en alle jongeren in alle leefsituaties. Elke schepen moet zich een stukje 'schepen van jeugd' voelen.

De problematiek van de jeugdlokalen verdient op lokaal vlak een prioritaire aandacht. Ook het ter beschikking stellen van fuiflokalen en het uitwerken van een fuifreglement behoren tot de opdrachten.

EEN GRAFFITI-MUUR

8) Inzake het **veiligheidsbeleid** heeft het gemeentelijk beleidsniveau een zeer grote preventieve opdracht.

Preventie gebeurt o.m. door maatschappelijke diskriminaties aan te pakken via een gericht huisvestingsbeleid, bestrijding van armoede en efficiënt integratiebeleid. Ook het belang van een goede ruimtelijke ordening als middel mag niet onderschat worden: behoud van kleine handelszaken in de woonkernen, verfraaien van het stadsbeeld, ter beschikking stellen van muren aan graffitikunstenaars, weloverwogen inplanting van nutsvoorzieningen. Daarnaast hechten we belang aan een goede kommunikatie, aan het informatiebeleid.

Inzake de **verkeersonveiligheid** denkt de VU aan een mobiliteitsbeheersing waarbij het ontraden van het autoverkeer en het stimuleren van andere vervoersmogelijkheden richtinggevend moeten zijn.

9) Willen we tenslotte onze kinderen een **leefbare wereld** meegeven, dan moeten de lokale politici op de bres staan om het fundamentele recht op een zuivere leefomgeving te doen eerbiedigen. Een gemeentelijk natuurontwikkelingsplan moet een offensief en kreatief natuurbeleid mogelijk maken. Het voorkomen van afval primeert. De ruimtelijke ordening moet gericht zijn op het bewaren van de open ruimte en opteren voor het wonen in kernen en inbreiding.

10) Onze gemeenten moeten Vlaamse gemeenten zijn en blijven. De toekomstige VU-mandatarissen zullen ervoor zorg blijven dragen dat in alle gemeenten in Vlaanderen, Vlaamse initiatieven ondersteund worden en dat men aandacht zou schenken, niet alleen aan Vlaamse symboliek, maar ook aan Vlaamse weerbaarheid.

DE PROVINCIES IN VRAAG

De huidige provincies worden in vraag gesteld.

De leefkring provincie komt niet overeen met een sociale realiteit. Wat een provincie precies doet is verre van duidelijk. De VU wil daarom de bestaande provincies, gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, paraprovinciale en andere provinciale instellingen en interkommunales vervangen door een aantal **federaties van gemeenten**. Deze nieuwe intermediaire bestuurslagen dienen te beantwoorden aan een **sociologische realiteit**. Het belangrijkste politiek orgaan van deze federaties van gemeenten moet een rechtstreeks verkozen **streekraad worden**.

De bevoegdheden moeten duidelijk omschreven zijn: taken van bovengemeentelijke aard die niet aan de Vlaamse of federale overheid kunnen worden toevertrouwd.

Op korte termijn echter moet ook het beleid van de huidige provinciale instellingen demokratisch, doorzichtig, efficiënt en eigentijds worden gemaakt. Daarvoor ontwierp de VU een tienpuntenprogramma. Daarin pleiten we ondermeer voor een herdefiniëring van de rol van de provinciegoeverneur, volledige politieke verantwoordelijkheid van de bestendige deputatie, de afschaffing van het toezicht door de bestendige deputatie op de gemeenten, openbaarheid van bestuur, volwaardig inzagerecht voor provincieraadsleden ...

In de verschillende provincies werd een eigen, op de provincie toegespitst, verkiezingsprogramma opgesteld dat antwoorden biedt op konkrete lokale problemen.

Koen Van Caimere

☞ De brochure met het volledige VU-programma kan aangevraagd worden op de groene telefoon: 078/11.27.20.

VOORZITTER BERT ANCIAUX OP VERKIEZINGSMEETING:

„LOKALE VERANKERING WAARBORG VOOR DEMOKRATIE!"

Voorzitter Bert Anciaux liet er in zijn toespraak geen onduidelijkheid over bestaan: bij de Europese verkiezing was de inzet Europa en niet een test voor de federale regering.

„Vandaag is de inzet het bestuur van onze steden, dorpen en provincies. Het gaat om het onderwijs in Diksmuide en om het leefmilieu in Destelbergen, het gaat om de verkeersveiligheid in Antwerpen en om de kwetsbare fietsers in Mortsel, om de bibliotheek in Evergem of om het kultuurbeleid in Riemst.

Op 9 oktober gaat het om de nieuwe provincie Vlaams-Brabant, om de gesloten potjes van de provincie Antwerpen en om huisvuilverwerking in Oost-Vlaanderen."

Daarmee was de toon gezet voor het belang van deze provincie- en gemeenteraadsverkiezingen. Voorzitter Anciaucx ging zelfs nog een stap verder.

B. Anciaux: *„Soms denk ik, zouden wij niet beter met z'n allen de stad intrekken? En, ieder voor zich, eens een flinke babbel houden met mensen op straten en pleinen, in jeugdklubs en bejaardenhuizen, op tram of bus. Om te gaan praten met Jan, Pier of Pol. Gewone mensen, met verwachtingen en noden, mensen met kleine of grote dromen, met eigen ontgoochelingen en momenten van intens geluk. Mensen met zorgen voor de eigen toekomst, met vragen rond pensioen of veiligheid. Jongeren die gekonfronteerd worden met relatieproblemen en drugs.*

Gelukkig zouden wij ook mensen ontmoeten met veel hoop en optimisme, met levenswijsheid en kracht. Vaak mensen met een eigen, originele maar waardevolle kijk op de samenleving. Met een echte visie op wat er zou moeten gebeuren om het bestuur van hun stad of dorp te verbeteren."

FRISSE AANPAK

Voor Anciaux zou het gemakkelijker zijn een klassieke verkiezingsspeech te houden, om de hete politieke hangijzers één voor één aan de orde te brengen en *„mijn pijlen te verschieten naar onze politieke tegenstanders. Ik zou hard kunnen uithalen naar de onbegrijpelijke houding van Agalev in Vlaams-Brabant. Ik zou me dik kunnen maken over de bemoeizieke keizer-koster-mentaliteit van Louis Tobback.*

Ik zou de verschillende CVP-meningen over de noodzakelijke stappen naar Vlaamse staatsvorming tegenover elkaar kunnen zetten: van Van den Brande tot Geens, van Van Hecke tot Dehaene."

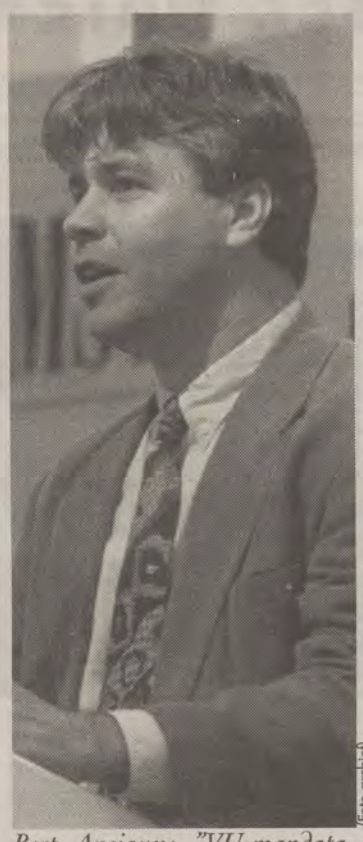

(Foto archief)

Bert Anciaux: "VU-mandatarissen mogen niet boven, maar moeten tussen de mensen staan."

Maar Anciaux wou het daar niet over hebben. Ook niet over opportunisten die overlopen of over de weinig benijdenswaardige positie van zijn kollega Verhofstadt. En alhoewel de Union-fratsen in Vlaams-Brabant hem ergeren en het Waalse onbegrip in het komplekse oorlogsdossier hem bedroeft toch wou hij het enkel over het belang van de komende verkiezingen hebben.

B. Anciaux: *„Want wat kopen we met een donderspeech voor de man in de straat, voor de kiezer die van politici verwacht dat ze eerlijk en met inzet hard hun best zouden doen om voor een goed bestuur van gemeente en provincie te zorgen?"*

Na de jongste staatshervorming is ‚de trein' definitief en in de goede richting vertrokken maar het werk is niet af, want het komt er nu op aan dit nieuwe Vlaanderen ook een nieuwe invulling te geven. De sociale, ekonomische, kulturele en ekologische uitdagingen en problemen waar we voor staan vragen om een frisse aanpak.

B. Anciaux: *„We zullen er moeten voor zorgen dat Vlaanderen over dié interne bestuursstruktuur beschikt die het mogelijk maakt een open en demokratisch beleid te voeren. De gemeenten moeten we versterken, maar tegelijk heel dringend en grondig demokratiseren. Op heel wat plaatsen is de samenvoeging van gemeenten geslaagd, elders echter lusten de deelgemeenten elkaar rauw of ging de eigenheid van een dorp geheel verloren. Een grondige evaluatie met de gepaste konklusies dringt zich dan ook dringend op.*

De huidige provinciale wirwar moet ontrafeld worden en vervangen door federaties van gemeenten met rechtstreeks verkozen streekraden.

De OCMW's zijn voor ons de kernstukken van een echt sociaal beleid. In onze visie op de sociale zekerheid spelen zij een cruciale rol."

„BOTTEN AFDRAAIEN"

Geen nieuwe bestuurlijke organisatie indien we er ook niet iets nieuws mee willen gaan doen, waarschuwde Anciaux.

„Indien we de strijd tegen de duale samenleving willen winnen, indien we terug een echt gemeenschapsgevoelen willen doen ontstaan, indien we beroep willen doen op individuele verantwoordelijkheid én op solidariteit, indien we de politiek terug dicht bij de mensen willen brengen en ontdoen van zijn kwalijke naam ... dan zal het lokale niveau, de gemeente, daarin een rol moeten spelen. Onze gemeenten moeten terug echte haarden van solidariteit en geborgenheid worden. Plaatsen waar mensen zich ‚thuis' voelen, waar zij gemakkelijk kontakten leggen, waar verdraagzaamheid terug een realiteit wordt.

Het is in de gemeente dat een nieuwe solidariteit tussen jong en oud kan ontstaan. Misschien moeten we het voorbeeld volgen van dat bejaardentehuis waarin ook een kinderkrèche werd geopend. Misschien moeten we speelpleinen en jeugdlokalen inplanten op plaatsen waar ook ouderen zijn. Zo kunnen de generaties terug naar elkaar toegroeien. We zullen die solidariteit tussen de generaties hard nodig hebben."

In tal van gemeenten hebben VU'ers de voorbije zes jaar een vooraanstaande rol gespeeld in meerderheid of oppositie. Heel dikwijls zijn het VU- mandatarissen, schepenen, burgemeesters, provincieraadsleden of bestendig afgevaardigden die borg staan voor een open beleid, voor nieuwe milieuvriendelijke initiatieven, voor echte bezorgdheid voor gemeentelijk onderwijs en een grensverleggend jeugd- of kultuurbeleid, voor het doorbreken van de verzuiling.

B. Anciaux: *„Ik wil de vele VU-mandatarissen van harte gelukwensen en danken voor hun inspanningen en verwezenlijkingen. Het is echt niet zo vanzelfsprekend om als mandataris in een gemeente dag in dag uit je botten af te draaien. Het vergt enorm veel van je tijd, van je gezinsleven. En rijk worden is er voor de eerlijke en integere politikus niet bij."*

Maar Anciaux vroeg ook de eerlijkheid op te brengen om daar waar VU-mandatarissen hebben gefaald in eigen boezem te kijken.

B. Anciaux: *„Je vindt ze in alle partijen, en dus spijtig genoeg soms ook in de Volksunie,... de lokale potentaten, de bestuurders van wie de zelfgenoegzaamheid afdruipt. Diegenen die vinden dat ze alle wijsheid in pacht hebben en zich ver houden van elke inspraak of open beleid. Ze bestaan, de dikke vissen die liefst in troebel water zwemmen. Ze bestaan: diegenen voor wie een partijprogramma een vodje papier is. Diegenen die wel een post willen bekleden maar het vertikken zich in het geheel van onze volksnationale familie in te schakelen, diegenen die weigeren om ‚Wachtebeke' en ‚Leuven', onze sociale en federale boodschap, met entoesiasme uit te dragen en er mensen mee te werven."*

Anciaux schetste een beeld van de VU-mandataris.

„VU-mandatarissen moeten zijn als de vrijmoedige, speelse vis die hoog uit het water springt; zij moeten opvallen door hun durf en kreativiteit. Zij moeten gedreven zijn door de wil om frisse ideeën in de praktijk om te zetten. Zij beseffen dat Vlamingen het beu zijn dat dikke heren in troebel water vissen. Zij weten dat Vlamingen duidelijkheid willen.

VU-mandatarissen mogen niet boven, maar moeten tussen de mensen staan. Het moeten de trekpaarden zijn van een vernieuwend beleid. Kreatievelingen die zich niet laten leiden door vastgeroeste ideeën en platgetreden paden."

AANGENAAM

Volgens Anciaux bevatten de kandidatenlijsten die hij onder ogen kreeg soms aangename verrassingen.

B. Anciaux: *„Er zijn spijtig genoeg ook plaatsen waar alles nog teveel bij het oude gebleven is. Waar starheid, kortzichtigheid en lijfsbehoud de lijstvorming hebben geïnspireerd en niet werd ingespeeld op de frisse wind die door de partij waait. Dit is echter een minderheid. Op heel wat plaatsen werden jongeren gezocht en gevonden om zich in de VU te engageren. In belangrijke steden als Leuven, Kortrijk, Hasselt, Sint-Niklaas en Brussel pakken we uit met vrouwen aan de kop van de lijst. Het arrondissement Turnhout telt alleen vrouwelijke lijsttrekkers voor de provincieraadsverkiezingen."*

De voorzitter wou ook niet voorbij aan de plaatsen waar VU'ers zich in andere samenwerkingsverbanden aanbieden.

B. Anciaux: *„Vaak zijn het VU'ers die de kern van de vernieuwing uitmaken. Het zijn demokratische volksnationalisten die over de schutting durven kijken en op zoek gaan naar medestanders. Het is op basis van* onze *frisse ideeën dat samenwerking groeit."*

In zijn slotwoorden legde de voorzitter de nadruk op de inzet van allen, van het partijbestuur en de parlementsfrakties tot de kleinste alfdeling in de kleinste gemeente.

B. Anciaux: *„Wij moeten allemaal mee de boer op, mee vechten voor een beter en ander Vlaanderen. Meevechten voor vrede, voor vrijheid en voor verdraagzaamheid. De lokale verankering is echt nodig willen we van het demokratisch volksnationalisme in Vlaanderen een politieke faktor van gewicht maken. De vernieuwing van de partij moet in onze gemeenten en provincies mee vorm krijgen. Daar moet de siamese tweeling van Wachtebeke en Leuven in de praktijk worden gebracht: radikaal Vlaams en hardnekkig sociaal!"*

„WELKOM VLAAMS-BRABANT!"

De Volksunie heeft sinds jaar en dag geijverd voor een eigen provincie Vlaams-Brabant, zij is dan ook gelukkig dat deze provincie op 1 januari a.s. van start zal kunnen gaan en dat nu op 9 oktober de eerste provinciale verkiezingen voor de nieuwe provincie zullen plaatsgrijpen.

E. Van Vaerenbergh: *„Dit zal ons de mogelijkheid geven, ook in Vlaams-Brabant, een gesprekspartner te hebben op het bovengemeentelijke vlak ten overstaan van de federale en de Vlaamse regering.*

Deze provincie Vlaams-Brabant zal ook op de vlakken waar zij bevoegdheid heeft het eigen Vlaams karakter over de totaliteit van het grondgebied van Vlaams-Brabant kunnen beveiligen en haar gezag kunnen laten gelden, ook in de taalgrensgemeenten.

De Volksunie zegt dan ook: „Welkom Vlaams-Brabant, welkom nieuwe provincie die Brussel omringt en gesprekspartner is om met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te praten over de problemen die zich territoriaal stellen."

Wij verwachten veel van de provincie Vlaams-Brabant en we menen dan ook dat wij als wegbereiders voor deze provincie Vlaams-Brabant zo mogelijk moeten deelnemen aan het bestuur ervan.

Ons Volksunie-programma stelt duidelijk dat de oprichting van de provincie Vlaams-Brabant slechts de eerste stap is om te komen tot een volledig homogeen Vlaanderen.

Wij willen vanaf nu een kordate Vlaamse aanpak tegen Vlaamshatende imperialistische franstalige lijsten in Vlaams-Brabant.

Wij blijven ijveren voor de afbouw van de taalfaciliteiten.

Wij blijven vechten voor de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde zowel voor de Europese als voor de federale verkiezingen."

VU-PROGRAMMA SAMENGEVAT

FRISSE IDEEEN VOOR HELDER BESTUREN

De stuurgroep van de Vereniging van Vlaamse Mandatarissen, de bundeling van alle lokale VU-vertegenwoordigers, heeft de voorbije maanden hard gewerkt aan het samenstellen van een verkiezingsprogramma voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Volksvertegenwoordiger en burgemeester van Lennik Etienne Van Vaerenbergh lichtte dit programma, in zijn funktie van VVM-voorzitter, op het voorbij kongres toe. Hieronder een samenvatting.
Dit programma is vooral een bundeling van frisse ideeën. Het is géén diktaat waarin wij het beleid in elke gemeente in gans Vlaanderen willen voorschrijven. Elke gemeente is immers anders. De behoeften en verwachtingen verschillen.
Het zijn de plaatselijke VU-verkozenen die in gemeente- of provincieraad antwoorden moeten zoeken op lokale problemen en uitdagingen.
Dit programma biedt hen daartoe een flinke houvast.

Voor de Volksunie is de inzet van deze verkiezingen zo klaar als pompwater. We hebben jarenlang gevochten voor een zelfstandig Vlaanderen; we willen het nu ook ordentelijk inrichten.

De Volksunie wil dat er een nieuwe en frisse wind waait in politiek Vlaanderen: open, eerlijk en demokratisch.

Daarom willen we de **bestuurlijke organisatie** in Vlaanderen grondig hervormen. Versterken wat goed, moderniseren wat oubollig, afschaffen wat overbodig is, en efficiënt maken wat niet werkt.

10 VUISTREGELS

1) De *gemeenten moeten meer macht krijgen, maar tegelijk moet de demokratie er versterkt worden en de mensen echte inspraak krijgen.*

De gemeente staat dicht bij de mensen. De gemeente kan konkrete maatregelen nemen tegen kansarmoede en onveiligheid, tegen kulturele verloedering en onverdraagzaamheid en voor werkverschaffing en ekonomische welvaart. Solidariteit wordt er nog echt beleefd. Bestuurders en bewoners zijn er geen onbekenden voor elkaar. Dat willen we versterken.

De verkozen gemeenteraadsleden moeten echte verantwoordelijkheid krijgen, zodat niet alles meer beslist wordt in de besloten kring van het schepenkollege. De reeds lang beloofde evaluatie van de gemeentefusies moet doorgevoerd worden. Hoorzittingen met deskundigen en inwoners, het vragenuurtje voor de gemeenteraad en klare informatie zijn voor ons een vanzelfsprekendheid en geen uitzondering.

Zo groeit in Vlaanderen een *nieuwe politieke kultuur* waarin de *kwaliteit van het leven in de gemeente* centraal staat en niet het klassieke geruzie tussen meerderheid en oppositie.

2) In die geest van openheid en dienstbaarheid is er ook een nieuwe, veel **bredere rol weggelegd voor de OCMW's**. Zij moeten worden ingeschakeld als eerstelijns-loket in de sociale zekerheid. Zodat iedereen in z'n gemeente terecht kan bij één enkele instelling voor alle vragen over sociale aangelegenheden: pensioen, kinderbijslag, werkloosheid, verplichte ziekteverzekering....

De VU is van mening dat de OCMW-raden rechtstreeks moeten worden verkozen. De OCMW's moeten een belangrijke rol vervullen in de koordinatie tussen alle mogelijke welzijnsorganisaties en in het sturen van het lokaal welzijnsbeleid.

3) In vele gemeenten wordt nog te weinig aandacht besteed aan het voeren van een echt **sociaal woonbeleid**: een eigen huisvestingsdienst en een sociaal verhuurkantoor, een harde strijd tegen de verkrotting en leegstand, de invoering van een hoge en progressieve belasting op leegstaande woningen, en maximaal gebruik maken van de mogelijkheid om leegstaande huizen op te vorderen zijn enkele van de prioriteiten. De gemeente moet over enkele doorgangswoningen beschikken om mensen in noodgevallen te kunnen huisvesten.

4) De VU kiest voor een niet-verzuild maar pluralistisch georiënteerd gemeenschapsleven.

Het **kultuurbeleid** mag zich niet beperken tot het blijven betoelagen van verenigingen maar moet vooral kwaliteit beogen. Dit veronderstelt de aanwezigheid van de nodige middelen:

– infrastruktuur (o.m. aanbod van polyvalente ruimte, uitleendienst, buurtpleintjes i.p.v. braakliggende gronden...),

– programmatie (bv. organiseren filmweek, initiatieven die mensen met verschillende geloofsovertuigingen dichter bij elkaar brengen, deelname aan nationale kampagnes zoals de open-monumenten-dag)

– investeren in mensen (deeltijds kunstonderwijs, taalonderricht voor migranten, inspraakstruktuur).

GEMEENTELIJK ONDERWIJS

5) Inzake **onderwijs** ziet de VU het basisonderwijs als een prioritair gemeentelijke opdracht. De gemeenteschool staat het dichtst bij de leefomgeving van de kinderen. Iedereen, van om het even welke filosofische strekking moet er terecht kunnen. Op lange termijn kiezen we voor de afbouw van de netten om zo van een systeem van konkurrerende scholen tot een samenhorigheidsmodel te komen.

De gemeente moet netoverschrijdende initiatieven nemen zoals de organisatie van de buitenschoolse opvang, het leerlingenvervoer, de speelpleinwerking, administratieve ondersteuning, gebruik van infrastruktuur en bibliotheek.

Migrantenkinderen moeten in alle scholen van een gemeente terecht kunnen. Concentratiescholen kunnen niet.

De school speelt een belangrijke rol in het integratieproces. Scholen in kansarme buurten verdienen bijzondere aandacht qua uitrusting en onderhoud van gebouwen, aantrekkelijkheid van schoolomgeving...

Schoolinfrastruktuur moet buiten de uren beschikbaar zijn voor sociaal-kulturele en sportaktiviteiten.

6) De VU pleit voor het versterken van de maatschappelijke positie van de **ouderen** in onze gemeenten. Op alle terreinen van de samenleving (wonen, vrije tijd, kultuur, veiligheid, verkeer...) moeten zij kunnen meepraten. Een schepen moet de seniorenproblematiek bijzonder ter harte nemen en het lokaal ouderenbeleid koördineren. Instrumenten daarbij zijn o.m. een jaarlijkse beleidsnota, regelmatig overleg, aktieve ondersteuning van een seniorenraad, het kritisch toetsen van alle beleidsvoorstellen ...

Veel belang moet worden gehecht aan de woonsituatie. Ouderen moeten zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen blijven wonen. Het beleid kan dit o.m. door: het ter beschikking stellen van oproepsystemen, instellen van aanpassings- en renovatiepremies, premies voor kinderen die ouders opnemen in hun gezin, een 'senior-sit-dienst'.

7) Anderzijds blijft het **jeugdbeleid** al te vaak beperkt tot een jeugdwerkbeleid dat enkel gericht is op de georganiseerde jeugd. De VU pleit voor een jeugdwelzijnsbeleid dat zich richt op het welzijn van alle kinderen en en alle jongeren in alle leefsituaties. Elke schepen moet zich een stukje 'schepen van jeugd' voelen.

De problematiek van de jeugdlokalen verdient op lokaal vlak een prioritaire aandacht. Ook het ter beschikking stellen van fuiflokalen en het uitwerken van een fuifreglement behoren tot de opdrachten.

EEN GRAFFITI-MUUR

8) Inzake het **veiligheidsbeleid** heeft het gemeentelijk beleidsniveau een zeer grote preventieve opdracht.

Preventie gebeurt o.m. door maatschappelijke diskriminaties aan te pakken via een gericht huisvestingsbeleid, bestrijding van armoede en efficiënt integratiebeleid. Ook het belang van een goede ruimtelijke ordening als middel mag niet onderschat worden: behoud van kleine handelszaken in de woonkernen, verfraaien van het stadsbeeld, ter beschikking stellen van muren aan graffitikunstenaars, weloverwogen inplanting van nutsvoorzieningen. Daarnaast hechten we belang aan een goede kommunikatie, aan het informatiebeleid.

Inzake de **verkeersonveiligheid** denkt de VU aan een mobiliteitsbeheersing waarbij het ontraden van het autoverkeer en het stimuleren van andere vervoersmogelijkheden richtinggevend moeten zijn.

9) Willen we tenslotte onze kinderen een **leefbare wereld** meegeven, dan moeten de lokale politici op de bres staan om het fundamentele recht op een zuivere leefomgeving te doen eerbiedigen. Een gemeentelijk natuurontwikkelingsplan moet een offensief en kreatief natuurbeleid mogelijk maken. Het voorkomen van afval primeert. De ruimtelijke ordening moet gericht zijn op het bewaren van de open ruimte en opteren voor het wonen in kernen en inbreiding.

10) Onze gemeenten moeten Vlaamse gemeenten zijn en blijven. De toekomstige VU-mandatarissen zullen ervoor zorg blijven dragen dat in alle gemeenten in Vlaanderen, Vlaamse initiatieven ondersteund worden en dat men aandacht zou schenken, niet alleen aan Vlaamse symboliek, maar ook aan Vlaamse weerbaarheid.

DE PROVINCIES IN VRAAG

De huidige provincies worden in vraag gesteld.

De leefkring provincie komt niet overeen met een sociale realiteit. Wat een provincie precies doet is verre van duidelijk. De VU wil daarom de bestaande provincies, gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, paraprovinciale en andere provinciale instellingen en interkommunales vervangen door een aantal **federaties van gemeenten**. Deze nieuwe intermediaire bestuurslagen dienen te beantwoorden aan een **sociologische realiteit**. Het belangrijkste politiek orgaan van deze federaties van gemeenten moet een rechtstreeks verkozen **streekraad worden**.

De bevoegdheden moeten duidelijk omschreven zijn: taken van bovengemeentelijke aard die niet aan de Vlaamse of federale overheid kunnen worden toevertrouwd.

Op korte termijn echter moet ook het beleid van de huidige provinciale instellingen demokratisch, doorzichtig, efficiënt en eigentijds worden gemaakt. Daarvoor ontwierp de VU een tienpuntenprogramma. Daarin pleiten we ondermeer voor een herdefiniëring van de rol van de provinciegoeverneur, volledige politieke verantwoordelijkheid van de bestendige deputatie, de afschaffing van het toezicht door de bestendige deputatie op de gemeenten, openbaarheid van bestuur, volwaardig inzagerecht voor provincieraadsleden ...

In de verschillende provincies werd een eigen, op de provincie toegespitst, verkiezingsprogramma opgesteld dat antwoorden biedt op konkrete lokale problemen.

Koen Van Caimere

De brochure met het volledige VU-programma kan aangevraagd worden op de groene telefoon: 078/11.27.20.

ER WORDT TE VEEL IN TROEBEL WATER GEVIST

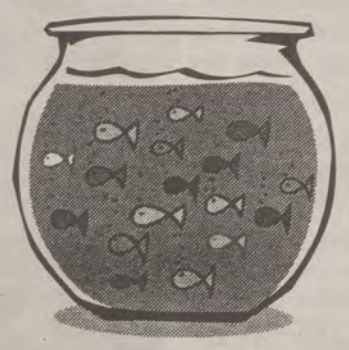

VLAMINGEN WILLEN DUIDELIJKHEID

JAN JAMBON ONDER DE APPELBOOM VAN DE VLAAMSE STAAT:

„ZITTEN WACHTEN TOT DE APPEL VALT, ZOU MISDADIG ZIJN"

Verleden week stelden Jan Jambon en Peter de Roover een nieuwe publikatie voor: "Vlaanderen staat in Europa", zonder leestekens. Het is het eerste Vlaamse boekje, uitgegeven in de Forum-reeks van het Davidsfonds, waarin voor separatisme gepleit wordt. De auteurs probeerden het onderkoeld rationeel op te vatten, al slaagden ze daar niet altijd in. Wie het Vlaamse reilen en zeilen kent en wil blijven volgen, zal aan "Vlaanderen staat in Europa" niet voorbijkunnen, wordt nu al voorspeld. Verplichte lektuur dus voor vele abonnees van dit blad, en voor het partijbestuur van de Volksunie.

(Foto Dann)

Aan de kop van de betoging van het Aktiekomitee Vlaanderen '90 wordt een spandoek gedragen: Taalgrens = staatsgrens. Toen nog in Vlaams-Brabant, straks in heel Vlanderen.

De twee auteurs wekten de Vlaamse Volksbeweging enkele jaren geleden opnieuw tot leven. In luttele tijd kreeg de VVB, de eerste Vlaamse vereniging die de Vlaamse onafhankelijkheid in haar programma opnam, de wind in de zeilen. Het ledenbestand klom van 1.000 naar 3.000. Maar het is vooral de gedreven wijze waarmee De Roover en Jambon hun boodschap uitdragen, die de VVB vandaag op dezelfde lijn plaatst als de traditionele Grote Drie uit de Vlaamse beweging, IJzerbedevaartkomitee, Algemeen Nederlands Zangverbond en Davidsfonds. Ze vullen de lezersrubrieken van kranten en weekbladen, schrijven vrije tribunes aan de lopende band, organiseren ludieke en minder ludieke akties, veelal in samenwerking met het Taal Aktiekomitee (TAK), hebben al enkele boeken op hun aktief, en zijn steeds present op de Vlaamse hoogmissen. Aan de Antwerpse Brouwersvliet spraken we met Jan Jambon, gewestelijk direkteur voor Antwerpen van het sociaal sekretariaat van het VEV, politiek sekretaris van de VVB, voorzitter van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) en lid van het Direktiekomitee van het ANZ.

VOLK WORD STAAT

Jambon heeft kort samengevat drie argumentenbundels voor de Vlaamse staat, die hij een logisch gevolg noemt van het volksnationalisme van de slogan "Volk word staat". Ten eerste is er de toestand en evolutie in het huidige België. Hij ziet er een aantal „onoplosbare" problemen: de transfertenproblematiek, het verankeringsdebat, de staatsschuld, de financieringswet. „Om al deze zaken deftig te regelen hebben we de goedkeuring van de Franstaligen nodig. Iemand moet mij eens komen vertellen hoe we de Franstaligen daarvan zullen kunnen overtuigen binnen België", vraagt Jambon zich af.

Een tweede element is Europa. Hier volgt Jambon volgende redenering: de Vlaamse beweging heeft er steeds voor geijverd daar waar over Vlaanderen beslist wordt, mee aan tafel te zitten. „Vroeger was dat België", legt Jambon uit, „en pleitte de Vlaamse beweging voor federalisme. Nu is dat in toenemende mate Europa, en daar is Vlaanderen niet aanwezig." Om daar mee aan tafel te gaan zitten, zijn er verschillende mogelijke strategieën. Via België naar Europa toestappen, lijkt Jambon niet interessant. Hij vindt dat we dat zonder Belgische kompromissen moeten kunnen. Een alternatief zou zijn dat de Belgische stemmen in de Raad van ministers gewoon opgesplitst worden. De vijf Belgische stemmen worden dan drie Vlaamse en twee Waalse. Maar: het Verdrag van Maastricht vermeldt uitdrukkelijk dat zoiets niet kan. De stemmen van een lidstaat moeten in blok uitgebracht worden. Jambon: „Het lijkt me niet evident dat een Belgisch voorstel om het Verdrag te wijzigen zodat een Vlaams-Waalse opsplitsing mogelijk wordt, suksesvol zal zijn. Men kan zich voorstellen hoe de Fransen, Spanjaarden, Italianen, en alle andere lidstaten met minderheden daarop zouden reageren."

Een andere mogelijkheid is gokken op het Komitee van de Regio's. Maar dit komitee heeft enkel adviserende bevoegdheden. De leden van het Komitee worden aangeduid door de lidstaten van de EU. Het is België dat beslist hoe de Belgische zetels in het Komitee der Regio's verdeeld worden. En er is tenslotte uitdrukkelijk gezegd dat het niet in de bedoeling ligt het Komitee van de Regio's te laten uitgroeien tot een tweede kamer in het Europees Parlement. Alle lidstaten van de Unie van het nut en belang van de Regio's overtuigen, is volgens Jambon „een Don Quichote-gevecht". Rest de derde mogelijkheid: de Vlaamse soevereine staat.

Een laatste element om voor een Vlaamse staat te pleiten, is volgens Jambon onze relatie met Nederland. „Ik ben er zeker van dat die samenwerking beter verloopt van staat tot staat", zegt Jambon. Blijft hét argument tegen de Vlaamse staat: Brussel. Wanneer we de Vlaamse onafhankelijkheid uitroepen, dreigen we Brussel te verliezen, luidt het argument. In "Vlaanderen staat in Europa" wordt het probleem omgedraaid. „Door België voort te zetten, verliezen we Brussel", zeggen Jambon en De Roover.

Jambon: „Wij denken dat met de recente staatshervormingen Brussel helemaal aan het uitgroeien is tot een derde gewest. "De pacifikatie in Brussel werkt niet, tenzij de Vlamingen op hun buik gaan liggen", zegt de CVP-fraktieleider van de Brusselse hoofdstedelijke Raad Walter Vandenbossche. Dat zijn we met hem eens. Het gaat dus niet langer op om het verlies van Brussel als tegenargument voor de Vlaamse onafhankelijkheid te gebruiken. Zonder Vlaamse onafhankelijkheid verliezen we Brussel ook. Dat wil niet zeggen dat we door de Vlaamse onafhankelijkheid zomaar Brussel gaan terugwinnen. Voor alle duidelijkheid: het is de ambitie van de Vlaamse Volksbeweging om onafhankelijk te worden mét Brussel erbij. Een wiskundig algoritme hebben we daarvoor niet. Niemand trouwens."

BRUSSEL

In hun boek hebben de auteurs wel een uitgebreide risiko-analyse gemaakt. Er zijn een drietal mogelijkheden (met varianten): Eén: Brussel opteert voor Wallonië. Maar dat lijkt volgens Jambon weinig waarschijnlijk gezien de toenemende verwijdering tussen Wallonië en Brussel. Twee: een onafhankelijk stadsgewest. Jambon vermoedt dat zoiets ekonomisch en financieel niet haalbaar is. Jambon: „Als de federale overheid wegvalt, blijven de financiële problemen van Picqué wel bestaan. Het lijkt me niet vanzelfsprekend dat Europa zijn hoofdstad zal willen sponsoren als er nog twee, drie andere steden ook Europese hoofdstad willen worden. Ik hoop dat de ekonomische leefbaarheid van Brussel als stadsgewest eens ernstig wetenschappelijk onderzocht wordt."

Drie: Brussel bij Vlaanderen. Jambon: „Zitten wachten onder de appelboom tot de appel rijp is en in onze schoot valt, zou misdadig zijn. We moeten daar vandaag al aan werken. We moeten vandaag al in dialoog treden met de Franstalige Brusselaars, en niet voor de tv-kamera's. We moeten hen gaan zeggen dat een stadsstaat niet leefbaar is. We moeten hen ervan overtuigen dat het niet de bedoeling is van de Vlaamse staat om Brussel 100% te vernederlandsen. Dat is niet realistisch. We moeten de Franstaligen op taal- en kultureel vlak een aantal harde waarborgen geven."

Maar zal, hoe rationeel de keuze voor Vlaanderen ook lijkt, er niet altijd een deel Franstalige Brusselaars nooit-vanzeleven bij Vlaanderen willen behoren? Jambon: „Ja, zoals er ook voor alle andere denkbare oplossingen voor Brussel een deel van de Brusselse bevolking zich zal verzetten. Ik denk dat het knelpunt alleen bij taal en kultuur zal zitten. Op ekonomisch vlak denk ik dat de rationele argumenten alleen maar voor Vlaanderen pleiten. Laat ons eerlijk zijn, op ekonomisch gebied kun je in geen betere staat zitten, dan in Vlaanderen. Op taal- en kultuurvlak spelen er vooral sentimentele argumenten."

En de Franstaligen in de rand? Jambon: „Dat zijn Vlaamse staatsburgers. Brussel is ook binnen België een tweetalig gebied, Vlaanderen niet. Om onze strategie enige kans op slagen te geven, moeten we Brussel tweetalig houden. Maar met de faciliteiten moest al lang komaf gemaakt zijn. Het is evident dat de faciliteiten in de Vlaamse staat afgeschaft worden. Ze waren indertijd uitdovend bedoeld. Wij blijven die bedoeling gestand. Daar valt niet over te praten."

Jambon vindt het niet normaal dat er in de Vlaamse staat in bepaalde randgemeenten waar 80% van de bevolking Franstalig is, naast Nederlandstalig onderwijs ook onderwijs in het Frans verstrekt wordt. Jambon: „De Vlamingen hebben zich in Komen ook aangepast. Het is dus perfekt mogelijk om je aan te passen. In de Vlaamse staat zal iedereen welkom zijn, maar in het Nederlands. Al besef ik wel dat er zich op dat vlak gigantische problemen zullen stellen, ook al op Europees vlak. Maar ik vind niet dat we nu al toegevingen moeten inbouwen."

IJZERBEDEVAART

Jambon en De Roover besluiten hun boek met een oproep tot eenheid van doel en streven in de Vlaamse beweging. De oproep begint met de "Waalse vrienden, laten we scheiden"-uitspraak van Lionel Vandenberghe, en eindigt met een gedichtje dat in 1990 op de IJzerbedevaart ten gehore werd gegeven.

Jambon: „Dat is toeval. De meest markante oproep in het onafhankelijkheidsdebat was die oproep van de voorzitter van het Bedevaartkomitee. Ook internationaal gezien zinderde die uitspraak nog maanden later na. Daarom is het logisch dat ook wij ernaar refereren. Ik ben ervan overtuigd dat ons projekt geen kans op slagen maakt als we er in de brede Vlaamse beweging zelf geen konsensus rond bereiken. Moet het laatste verenigingske van het zevende knoopsgat er mee achter staan? Liefst wel natuurlijk. Maar dat hoeft niet. De vier grote pijlers van de hedendaagse Vlaamse beweging: Davidsfonds, ANZ, IJzerbedevaart en VVB moeten wel aan hetzelfde zeel trekken. Tot op vandaag zijn er dan drie van de vier. Ik pleit er dus voor om de dialoog met het IJzerbedevaartkomitee verder te zetten, op basis van inhoud en argumenten, niet op basis van partijpolitieke belangen en vorm. Daarom doe ik een warme oproep: laat ons alsjeblief terug praten."

Tijdens de voorbije warme zomer werd er alvast gescholden. De aanleiding vormde een vrije tribune op 11 juli waarin gepleit werd voor een "scheiding in de Vlaamse beweging", tussen een

GESPREKKEN MET VLAAMSE BEWEGERS

Dit is het tweede deel in een reeks gesprekken met Vlaamse bewegers. Verleden week verscheen in WIJ een interview met VOS-sekretaris Hugo Van Hemelryck. Volgende week: Lieven Van Gerven (Davidsfond).

"demokratische" en een "niet-demokratische vleugel". Jambon: ,,De Vlaamse beweging is een groot huis, met heel veel kamers. En laat ons dat zo houden. Ieder vogeltje in dat huis mag zingen hoe het gebekt is. Het is aan de leiding van de beweging om ervoor te zorgen dat al die vogeltjes een mooi orkest vormen. Ik ben als de dood voor een scheiding binnen de Vlaamse beweging. Zeker op het vlak van de staatsvorming moeten we aan één zeel kunnen trekken.

Ik verzet me er ook tegen dat de zaken op hun kop gezet worden. Het is niet aan de partijpolitiek om tegen de Vlaamse beweging te komen zeggen wat ze moet doen en wat ze moet laten. Het is andersom: de beweging werkt een projekt uit, draagt er argumenten voor aan, en biedt het de politieke partijen aan. De partijen moeten het waar maken in het parlement. Vandaag staat er maar één partij achter de Vlaamse onafhankelijkheid.

Ik ontken niet dat dat een handikap is voor de Vlaamse beweging. Zeker omdat die partij op z'n zachtst gezegd zich exkommuniceert en geëxkommuniceerd wordt in het politieke milieu. Het zou voor ons veel komfortabeler zijn moest er een tweede, of een derde partij zich voor de Vlaamse onafhankelijkheid uitspreken. Onafhankelijkheid is immers geen ideologische tesis, het gaat over het welzijn van de Vlaamse mensen.

Wij bieden dat projekt aan de andere politieke partijen aan. En ik kijk daarbij zeer speciaal naar de Volksunie, als Vlaamsnationale partij. Ik denk dat de VU er zeer verstandig aan zou doen om zich op kommunautair vlak zo radikaal op te stellen als het Vlaams Blok, en zich ideologisch anders in te kleuren. Dat zou veel overtuigde Vlamingen van een gewetensprobleem verlossen."

Zou de radikale Vlaamse beweging er niet goed aan doen om duidelijker afstand te nemen van de kontroversiële standpunten van het Vlaams Blok? Jambon: ,,Wij nemen van niemand afstand, en wij gaan achter niemand staan. Ik zeg het nogmaals: de Vlaamse beweging is een laboratorium van ideeën op staatkundig vlak. Die ideeën worden in een projekt gegoten en dat wordt aan de politieke partijen voorgelegd. Bij partijen die het projekt al overgenomen hebben moeten we daar minder werk in steken. Bij partijen die aarzelend staan tegenover ons projekt, of het afwijzen, moeten we veel werk steken. In die faze bevinden we ons. Het is niet aan de Vlaamse beweging om zich over ideologische kwesties uit te spreken. Wij nemen geen standpunten in over kernenergie, abortus, weet ik veel. Wij moeten ons met de Vlaamse zaak bezighouden. Wij moeten ons niet moeien met politieke partijen. Wij zetten ons daarom niet af van Agalev, dat zo'n unitaristische reflexen ten toon spreidt. Dat is onze rol niet. Het is iets anders als er op kommunautair vlak wetgevend werk verricht wordt. Dan komt het niet aan de Vlaamse beweging toe om partijen te beoordelen, maar wel het wetgevend werk op dat vlak te beoordelen."

Kan je ijveren voor een Vlaams huis als je dat huis niet mee wil inrichten, vragen we ons af. De Vlaamse beweging pleit voor zelfbestuur, maar wat brengt dat op als het zelfbestuur geen beter bestuur is? Kom je dan toch niet op het terrein van de ideologie? En word je ermee gekonfronteerd dat de enige partij die de Vlaamse onafhankelijkheid wil, ook de partij is die weinig demokratische middelen wil inzetten om bievoorbeeld de vreemdelingen uit het land te zetten.

Jambon: ,,Een politieke partij moet een afgerond maatschappelijk programma hebben. De Vlaamse beweging is één onderdeel van het maatschappelijk bewegingsveld. Naast de milieubeweging, de pro- en kontra-abortusbeweging, etc. Ik denk dat de Vlaamse beweging er goed aan doet een aantal grote lijnen voorop te stellen: een Vlaanderen dat trouw is aan de demokratie, respekt heeft voor de mensen- en volkerenrechten, een open Vlaanderen, etc. Daarom stellen we voorop dat ons onafhankelijk Vlaanderen een demokratisch Vlaanderen moet zijn. Maar dat betekent niet dat we over alles wat in Vlaanderen beweegt een standpunt moeten hebben. Want dan zouden we bij ieder standpunt dat we innemen de Vlaamse beweging verdelen. Zeg nu zelf: is iemand die voor een nieuwe kerncentrale is, een betere Vlaamsgezinde dan iemand die tegen een nieuwe kerncentrale is?"

We werpen tegen dat wie zich uitspreekt voor of tegen kernenergie, aangeeft hoe hij het energiebeleid wil invullen. Dat is iets anders als iemand die zegt dat zijn buur, die al twintig jaar naast hem woont, het land uit moet omdat hij een andere huidskleur heeft of een andere godsdienst belijdt.

Jambon: ,,Dat is voor u misschien een fundamenteel verschil. Mensen die in de kernenergiebeweging staan, zullen de scheidingslijn voor hun tema als een fundamenteel verschil beschouwen. Daarom zeggen we in de Vlaamse beweging: we moeten een aantal grote etische principes onderschrijven, maar niet op iedere slak zout leggen. Laat ons daarom binnen de Vlaamse beweging trachten aan één zeel te trekken, wat het staatkundig projekt betreft. En wie maakt dan de Vlaamse beweging uit? Iedereen die er zich in thuisvoelt. 't Is niet aan ons om te zeggen wie een goeie Vlaming is en wie niet."

Stel, morgen is de Vlaamse staat gerealiseerd. Zal de VVB dan ophouden met bestaan? Jambon: ,,Tegen mijn vrouw zeg ik dat zo. Maar alle gekheid op een stokje: eigenlijk wel, dat is de bedoeling. Er zijn natuurlijk nog een aantal andere aspekten van de Vlaamse beweging. De bescherming van de Nederlandse taal zal bvb. Er zal altijd nog een Vlaamse kultuurbeweging moeten blijven bestaan."

OVV

Jan Jambon is tevens voorzitter van het OVV. Hoe staat het met de pogingen ook Vermeylenfonds en Willemsfonds terug rond de OVV-tafel te krijgen? Jambon: ,,Het Vermeylenfonds heeft al heel lang geleden afgehaakt. Ik heb met Laridon gesprekken gevoerd om hem er terug bij te halen. Daar zat beweging in ten gunste. Hij leek zachtjes aan bereid om terug te komen. Zeker toen er een huishoudelijk reglement kwam waarbij elke vereniging het recht had om een standpunt van het OVV tegen te houden. Maar dan kwam er een brief van het Willemsfonds, dat tot dan toe trouw de vergaderingen had bijgewoond, en meegewerkt had aan het huishoudelijk reglement. In die brief stelde het Willemsfonds dat na het Sint-Michielsakkoord het grootste deel van de Vlaamse beweging gerealiseerd was, en het bijgevolg niet meer prioritair was om mee te werken aan het OVV. Tja, daarmee was de diskussie gesloten. Maar dat vormde ook voor het Vermeylenfonds de aanleiding om definitief af te haken."

Laridon van het Vermeylenfonds gaf een andere uitleg. Hij zegt dat het OVV een extreemrechts klubje is. Jambon: ,,Ik vraag aan iedereen die dat zegt: Toon mij de verrechtsing van het OVV. Ik zit nu al vijf jaar in het OVV. In gans die periode is daar nooit iets in termen van ideologieën gesteld. Vlaamse staatsvorming heeft niets met ideologieën te maken. En ook de andere tema's die in het OVV ter sprake kwamen, Vlaams-Brabant, Europa, de federalisering van de Sociale Zekerheid, ..., hebben met ideologieën niets te maken."

In hun boek stellen Jambon en De Roover dat het ontzuilingsdebat, dat toch wat ideologische raakpunten vertoont, ook tot het kommunautair debat behoort. Lijkt het niet onwaarschijnlijk dat ook Vermeylenfonds en Willemsfonds dat zo zien? Jambon: ,,Dat is hun goed recht. Maar dat ze erover in diskussie treden. Ons boek is geen evangelie. Het is een element in de diskussie, er moet nog heel wat studiewerk gebeuren. Wel, wij hebben een analyse gemaakt van de tegenstanders van onafhankelijkheid. Ik wil er daarbij op wijzen dat het argument van Brussel slechts aangehaald wordt in kringen van de Vlaamse beweging. In onze middens is Brussel het ultieme tegenargument, maar niet in de Belgische staat. Wij zijn tot het besluit gekomen dat de zuilen, de drukkingsgroepen, ziekenfondsen, werkgevers en werknemers de hardste tegenstanders van Vlaamse onafhankelijkheid zijn. Zij hebben heel het systeem van Belgische sociale zekerheid mee opgebouwd. Ze bevolken het en halen er hun middelen en hun legitimiteit uit. In dat systeem zijn zij tegelijk rechter en partij. Natuurlijk dat zij zich zullen verzetten tegen het opdoeken van die staat of dat systeem. In die kontekst zeggen we dat het ontzuilingsdebat een kommunautair debat is."

Is de Vlaamse beweging nog een massabeweging? Jambon: ,,Het is korrekt dat de Vlaamse beweging voor dit projekt vandaag geen honderdduizend man op de straat krijgt. In die faze zitten we nog niet. Vandaag sluiten we het oude projekt van de jaren zestig, het federalisme binnen België, af. En ik heb er geen probleem mee om te onderkennen dat we de strijd binnen België, op Brussel en Vlaams-Brabant na, grosso modo gewonnen hebben.

Voor de vragen die zich vandaag stellen, met de opkomst van de Europese Unie, hebben we nieuwe antwoorden nodig. Die trachten we nu te formuleren, onder meer in ons boek. De konsensus over deze nieuwe antwoorden is zich nog aan het vormen. Het is pas wanneer we terug overeenstemming gevonden hebben over het nieuwe projekt, dat we opnieuw zullen mobiliseren, en de massa op de been zullen kunnen brengen.

Niettemin vind ik dat de Vlaamse beweging vandaag nog steeds een massabeweging is. Kijk naar de recente IJzerbedevaart, met 35.000 deelnemers die een prachtige staalkaart vormden van het Vlaanderen van vandaag. Ik vraag me af welke andere maatschappelijke beweging in Vlaanderen elk jaar zoveel volk op de been brengt als op de IJzerbedevaart. Vergelijkingen met Torhout-Werchter gaan niet op. Je kan Werchter niet beschouwen als een voorbeeld van maatschappelijk engagement. Amusement is wat anders dan engagement. De Vlaamse beweging is geen amusement, dat is engagement."

Volgens Maurits Coppieters is de Vlaamse beweging de jeugd verloren. Het onrecht dat de jeugd traditioneel in beweging brengt, is voor de jonge Vlamingen geschiedenis. Jambon: ,,Het onrecht is niet tastbaar meer. Het onrecht is niet weg, je wordt er alleen niet dagelijks meer mee gekonfronteerd. Wie in een rustig dorpje aan de Maaskant woont, heeft geen last meer van de Franskiljons. Vandaag zit het onrecht nog in de moeilijkere dossiers: de geldstromen, de verankering, de schuld, etc. Maar wil dat zeggen dat de problemen vandaag minder belangrijk zijn? Of nog erger: onbestaande? Neen. Een voorbeeld. We zitten vandaag met een torenhoge werkloosheid. Het is mijn overtuiging dat ons projekt van de Vlaamse staat ook een oplossing is voor die hoge werkloosheid. In Vlaanderen, maar ook in Wallonië. De subsidiepolitiek die we vandaag voeren naar Wallonië, dat is een politiek die geen prikkels geeft om tot herstrukturering en fundamentele oplossingen over te gaan. Wanneer we de interpersoonlijke solidariteit vervangen door een interstatelijke solidariteit, zullen de Walen hun ekonomische bedrijvigheid op een gans andere wijze organiseren. Het is aan ons om die dingen te vertalen in een voor iedereen verstaanbare taal. Ik herinner me de kop in de "Gazet van Antwerpen": Vlaams gezin betaalt om de zoveel jaar auto aan Waals gezin. Denk ook aan de oude VU-slogan: "Vlaams geld in Vlaamse handen"."

Jambon zegt dat de VVB nog wél jongeren aantrekt. Naast "nieuwe flaminganten", ook NSV-ers, KVHV-ers en misnoegden uit politieke partijen. Jambon: ,,Het is onze ambitie om KVHV-ers en dergelijke die afstuderen naar de VVB te lokken. Op dat publiek mikken wij: jonge intellektuelen, gevormd aan de universiteit en overtuigd Vlaamsgezind. Het is evident dat wij in dat publiek geïnteresseerd zijn. Ook misnoegden uit politieke partijen zijn bij ons welkom. Al mikken we daar niet in de eerste plaats

Jan Jambon: "Door België voort te zetten, verliest Vlaanderen Brussel."

op. En tenslotte zijn er nog de "echte nieuwelingen". Vooral in de afdelingen die goed draaien, krijgen we nieuwe flaminganten bij."

AMNESTIE

Verleden week voerden VVB en TAK aan het PS-hoofdkwartier een aktie voor amnestie. De PS werd bij die gelegenheid uitgeroepen tot "monument van haat". Zal er op die manier een "verzoening" tot stand gebracht worden? Jambon: „Als de vraag is, of wij in het amnestiedebat beschuldigende vingers willen uitsteken naar deze of gene kant, dan kan ik daar op antwoorden: neen. De tijd is voorbij om over die periode beschuldigingen te uiten. Laat ons die bladzijde omdraaien. Laat ons zeggen dat er fouten gebeurd zijn, aan beide kanten. Ik zeg ook: als er na dit jaar nog geen amnestie komt, moeten we deze eis niet meer stellen op Belgisch vlak. Het is nu vijftig jaar na de feiten. De Vlaamse beweging heeft al die jaren het debat wakker gehouden. Als het op het einde van het jaar niet lukt met België, sluiten we dat hoofdstuk af. Dan is de Belgische amnestie-strijd gestreden."

Jan Jambon is een voorstander van verzoening. Jambon: „Van mij moet er bij wijze van spreken geen enkele witte tegen de paal gezet worden. Maar ik stel vast dat die bereidheid tot verzoening er aan de andere kant niet is. Wetsvoorstellen over amnestie kunnen in het parlement, op een enkele uitzondering na, nog niet eens ontvankelijk verklaard worden. Die onverdraagzaamheid mogen we aan de kaak stellen. Want als die onverdraagzaamheid zich elders voordoet, staat iedereen op z'n achterste poten."

Is de kollaboratie in bepaalde Vlaamse kringen ook geen "onverwerkt verleden"? Redeneert men in sommige kringen niet van "we hadden pech aan de verliezende kant te staan"? Zou het niet helpen in het amnestiedebat als de Vlaamsgezinden zelf duidelijk stellen dat de kollaboratie een verkeerde keuze was? Jambon: „Ik weet niet of er bij de jodenverdelging veel Vlamingen betrokken waren. En ik ben nog nooit iemand tegengekomen die de jodenvervolging goedpraatte. De redenering van "we hadden pech" hoor je wel af en toe. Maar moet ik nu, als 34-jarige, de mensen die toen hun verantwoordelijkheid genomen hebben in de Vlaamse beweging gaan veroordelen? Dat is heel gemakkelijk, hoor. Natuurlijk was de kollaboratie fout. Als je ziet wat het resultaat achteraf geweest is. Maar dat is de vraag niet. De vraag is of we geen begrip moeten opbrengen voor de toenmalige omstandigheden die tot de kollaboratie geleid hebben. Wie hoor je vandaag nog reppen over de spooktreinen? Is het niet begrijpelijk dat daar een reaktie op gekomen is? Ik kan vandaag geen oordeel vellen over de beslissingen die men toen genomen heeft. De feiten leren vandaag dat de kollaboratie een verkeerde keuze was. De kollaboratie heeft de Vlaamse beweging twintig jaar achteruit geslagen."

Peter Dejaegher

PAUL VAN GREMBERGEN OVER

DE ZAIRE-BOCHT VAN BELGIE

Op 13 september j.l. werd in de kamer-kommissie van Buitenlandse Betrekkingen geïnterpelleerd over wat men is gaan noemen de „Zaïrebocht van de federale regering". Voor de Volksunie kwam Paul Van Grembergen aan het woord.

Indien men mij, vóór het parlementair reces had gevraagd welke de krachtlijnen zijn van de Belgische politiek ten opzichte van Zaïre en van Mobutu, dan zou ik als eerste krachtlijn hebben aangehaald dat de Belgische regering geen enkele steun meer geeft aan het Mobuto-regime, evenmin een goedkeuring of schouderklopjes.

Wij weten dat hij zich nog handhaaft, maar wij verwachten dat hij zo spoedig mogelijk weggaat. Indien dit niet het geval is, zullen wij samen met de Verenigde Staten en Frankrijk pogen hem van het politieke toneel te doen verdwijnen.

„HONORABEL"

Dit is wellicht enigszins brutaal geformuleerd, maar als men kernachtig moet zijn is het goed het op die manier te verwoorden.

Tweede krachtlijn: wij wensen de plaatselijke bevolking te helpen en zo veel mogelijk direkte hulp, zowel medisch als inzake voedsel, te verlenen.

Aan de niet-goevernementele organisaties ter plaatse wensen wij zoveel mogelijk steun te geven. Ook dit is vrij krachtig uitgedrukt.

Wij wensen echter geen enkele frank meer te geven aan het regime zelf of aan de aanhangers ervan.

Aan de 200 miljard frank heeft de plaatselijke bevolking niet veel deugd beleefd, maar anderen zijn er wel rijk van geworden.

Derde krachtlijn: we gaan Mobutu en zijn regime isoleren door op het vlak van de UNO en op internationale konferenties een eventuele vertegenwoordiger van Mobutu niet te aanvaarden, maar wel de vertegenwoordiger van Tshisekedi.

Vierde krachtlijn: indien het mogelijk is moeten we trachten greep te krijgen op het fortuin van Mobutu. Ik herinner me dat in de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers op een bepaald ogenblik werd gezegd dat we zelfs zouden onderzoeken hoe we de hand konden leggen op bepaalde eigendommen van Mobutu, niet alleen in Brussel en omgeving, maar ook elders. Zeer vriendschappelijk was dat toch allemaal niet!

Volgende krachtlijn: ingeval Mobutu dan toch aanblijft en – aangezien we geen leger kunnen sturen – gaan we de, in onze ogen althans, „echte regering" alle middelen geven om kontrole te krijgen over de financiële middelen van de Zaïrese staat en haar alle hulp bieden om de militaire omkadering van Mobutu te ontmantelen teneinde aldus de greep van de maffia ongedaan te maken.

Met die krachtlijnen formuleer ik het beleid en de keuzen van de Belgische regering. Men mag ons terechtwijzen wanneer wij ons vergissen. Het is mogelijk dat we ons vergissen en wij ingevolge een of andere lapsus of onnodige uitlating van een minister, de zaken fout hebben ingeschat.

Indien die zes krachtlijnen werden gewijzigd, zou ik zulks graag van de minister vernemen.

Wij hebben op dit ogenblik de indruk dat Mobuto opnieuw „honorabel" wordt. Wanneer ik dit zeg ben ik niet diplomatisch en dat hoeft ook niet want ik ben geen minister. Het weze gezegd dat een minister veel moet aankunnen, zoals in Joegoslavië oorlogsmisdadigers de hand drukken en met hen aan tafel aanzitten.

Zo moet een minister ook met andere „rovers" gesprekken voeren. Welnu, volgens mij is Mobutu een rover die gedurende dertig jaar alle welvaart heeft geroofd van miljoenen zwarten en hen niet naar de toestand van 1961 heeft teruggebracht, maar wel naar die van 1940.

ZIEKELIJKE KRONKELS

Met deze toestand worden we nu gekonfronteerd en toch wordt Mobutu door de Belgische regering „honorabel" verklaard.

In bepaalde persartikelen staat dat ingeval Mobutu een grote dief is Kengo er een kleine is, maar men dient te verhoudingen te kennen.

Wordt Kengo door ons als eerste minister van Zaïre aanvaard en wat is de positie van Tshisekedi?

Men voorspelt dat België binnen de zes maanden haar betrekkingen met Zaïre zal normaliseren indien Kengo de valsmunters onder kontrole krijgt en erin slaagt een geloofwaardig ekonomisch herstelprogramma uit te werken. Is deze bewering korrekt?

Zonder ook maar één voorwaarde te stellen verklaarde een Belgisch minister bereid te zijn militairen te sturen om de kommunikatielijnen en de infrastruktuur in en rond Kinshasa te herstellen. Welke plotse veranderingen hebben zich tijdens de voorbije vakantie voorgedaan zodat de Belgische koerswijziging ten opzichte van Zaïre, als die er is, gerechtvaardigd is?

Er bestond een zogenaamde „entente" tussen België, Frankrijk en de Verenigde Staten om Mobutu duidelijk te maken dat het nu meer dan welletjes was geweest. Wat blijft er van deze „entente" over? Zou het kunnen dat de vrij eigengereide politiek van Frankrijk in Centraal-Afrika de Belgische diplo-

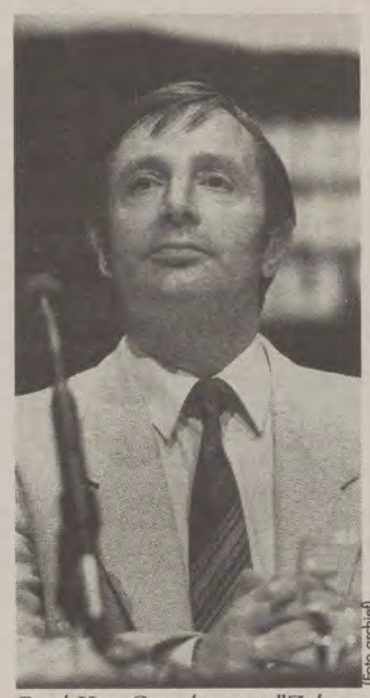

(Foto archief)

Paul Van Grembergen: "Zolang Moboetoe blijft, zal hij de teugels in handen houden, zal er geen ruimte zijn en zal alles bij het oude blijven."

matie ertoe aangezet heeft haar houding ten opzichte van Zaïre en Mobutu te wijzigen?

Wij, politici, proberen de publieke opinie reeds jarenlang te sensibiliseren voor een wereld waar de solidariteit het voortouw neemt. De bevolking steunt deze wereldwijde solidariteit op voorwaarde dat zij efficiënt is en vruchten afwerpt!

Ik aanvaard niet dat de bevolking dikwijls de kous op de kop krijgt. Met de solidariteit en de humaniteit tussen de volken mag er niet gesold worden! Ik aanvaard niet dat bepaalde extremistische opvattingen in dit land veld winnen! Als deze bijna ziekelijke kronkels in de houding ten opzichte van Zaïre mogelijk zijn, heeft dat veel vandoen met de dwaasheden die op internationaal vlak worden uitgevoerd en de lakse houding van de Westeuropese demokratieën ter zake. De hele diskussie inzake Zaïre kan men spijtig genoeg herleiden tot *first things first*: de handel met Zaïre bloeit verder en de diamanten blijven naar Antwerpen stromen!

TRAGISCH

Is in een land dat dertig jaar door Mobutu werd geleid, en waar die man nog steeds „zit", verandering mogelijk?

Zolang Mobutu blijft, zal hij de teugels in handen houden, zal er geen ruimte zijn en zal alles bij het oude blijven. Het blijft, zoals het in het Duits zo mooi klinkt, *kurieren am Symptom*. Het is voor mij tragisch een dergelijke inschatting te moeten maken.

Tweede vaststelling. Frankrijk is niet solidair met de Verenigde Staten en met België. Dit doet mij denken aan het politieke testament van president Mitterand waarin hij zegt dat hij te weinig heeft gedaan voor *la francité*. Immers, de politiek van Frankrijk in Afrika is er een van *la francité*.

Mijn derde vaststelling is dat alles blijft pleiten, de minister heeft het trouwens ook gezegd, voor direkte hulp op het veld. Wij steunen dat. Het isolement waarin Mobutu zat bestaat niet meer. Over de harde aanpak, waarover wij het eens waren, met onder meer het terugnemen van zijn mogelijkheden, zijn fortuinen enzovoort, wordt op dit ogenblik zedig gezwegen.

Paul Van Grembergen

domus - woningen
Ruwbouw of sleutelklaar!
pvba ALG. BOUWBEDRIJF VAN DEN BRANDEN
Dendermondse Steenweg 29 Hamme Tel. 052-47.88.09

VDB
Met traditionele
« VAN DEN BRANDEN » kwaliteit
Keuze uit verschillende types.
Ook voor uw eigen « schets » - idee hebben wij een sleutelklare oplossing.

BON VOOR INLICHTINGEN
(OPSTUREN A.U.B.)
NAAM: .....
ADRES: .....
TEL.: .....
BOUWGROND TE: .....
wenst inlichtingen en dokumentatie (types, beschrijving, prijzen).
ADVERTENTIE

ANV-DEBAT IN ALDEN-BIEZEN

DE TOEKOMST VAN DE NEDERLANDSE TAAL

„De toekomst van de Nederlandse Taal" is het tema van de zesde akademische zitting die door de interprovinciale afdeling ANV-Limburg wordt georganiseerd op zaterdagmiddag 24 september 1994 in het kasteel van Alden Biesen te Rijkhoven bij Bilzen.

Aanvang 14u.

Professor L. Beheydt begint de middag met een uiteenzetting, waarbij hij het tema zeer aktueel benadert:

– de Nederlandse taalgemeenschap binnen de spanningen en de ontwikkelingen van de Europese Unie.

– de uiteenlopende reakties van de Nederlandse en Vlaamse gemeenschappen op een en ander; met name zal hij de mentaliteitsverandering in Nedeland signaleren en interpreteren naar de toekomst.

Beheydt is hoogleraar Taalkunde en Nederlandse Kultuur aan de Université Catholique de Louvain.

Na deze stellingname reageren R. Halink, direkteur van de Talenakademie Nederland; René van der Linden, tweede Kamerlid en Jaak Vandemeulebroucke, Europarlementslid.

Onder leiding van J. Schrakamp, afdelingsvoorzitter, volgt dan een direkte diskussie met alle aanwezigen, aansluitend op deze verschillende stellingnames.

Het ANV werd opgericht in 1895 te Brussel en in 1898 te Dordrecht opgericht. Het is een partikuliere ledenvereniging, die uit plaatselijke afdelingen en werkgroepen bestaat. Het ANV geeft sedert 1896 een eigen blad uit met als titel „Neerlandia".

☞ *Sekretariaat afd. Limburg, Schutteheiweg 29, NL-6343 AG Klimmen. De deelnemersbijdrage bedraagt 200 fr. en kan worden voldaan door storting op banknr. 735-1091396-37 ten name van Mevr. Evens, Zutendaal*

ANTWERPEN

SEPTEMBER

Vr. 23 MORTSEL: Toneelopvoering: Bedrog door teatergezelschap Speels. Om 20u.30 in Mark Liebrechtcentrum. Kaarten: 454.21.19. Org.: VU-Mortsel.

Za. 24 LINT: Inzamelaktie van oude kleding t.v.v. Koerdistan i.s.m. VIC. Info en org.: VUJO-Lint, p.a. Geert Conaerts, Diamantstraat 31, 2547 Lint (03/455.63.53).

Za. 24 LAAKDAL: VU-bal in zaal Het Centrum, Klein Vorst. Org.: VU-Laakdal.

Zo. 25 BRASSCHAAT: Wandelrally. Vertrek tussen 13 en 15u. aan d'Oude Pastorie (Armand Reusensplein, centrum Brasschaat). Deelname: 100 fr. p.ploeg. Info: Roger Vanthillo (03/651.64.03). Iedereen welkom. Org.: Vl 88 en VU-Brasschaat.

Ma. 26 KAPELLEN: Lezing over „Hypnose, als sleutel op het onderbewuste", door Paul Theeuws. Om 20u. in KC De Oude Pastorij, DOrpstraat 45. Inkom 50 fr., niet-leden 100 fr. Org.: FVV-Kapellen.

Vr. 30 KALMTHOUT: VU-Verkiezingsfeest. Feestrede door Johan Sauwens. Om 19u.30 apertief, om 20u.30: uitgebreid koud buffet. Vanaf 22u. dansavond en voorstelling kandidaten. In de parochiezaal van Heide, Heidestatiepelin.. Deelname 600 fr.p.p. Info en inschrijvingen: L. De Smet (666.48.35). Org.: VU-Kalmthout.

Vr. 30 ANTWERPEN: VU-Groot-Antwerpen: Eerste lustrum Eetmaal. Met dans. Zaal de Nieuwe Spiegel, Kioskplaats te Hoboken. Aanvang: 20u. Deelname: 450 fr. Kaarten bij bestuursleden of op tel. 03/238.82.08.

OKTOBER

Za. 7 SCHOTEN: Zangavond „Noten in Schoten". Om 20u. in zaal Forum, Markt. Inkom 100 fr., info: FVV-Schoten (645.86.50). M.m.v. 7 Schotse koren, Vlaamse koren en Gust Teugels. Org.: Vlaamse Vrouwen Schoten.

VU AANWEZIG IN HET ARRONDISSEMENT MECHELEN

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober doet de Volksunie mee in elf van de dertien gemeenten van het arrondissement Mechelen. In acht gemeenten gebeurt dit met een „zuivere" VU-lijst; in twee gemeenten in een kartel of breder partijverband.

VU-lijsten zijn er in Mechelen, Lier, Heist op den Berg, Nijlen, Sint-Katelijne-Waver, Berlaar, Duffel, Bornem en Sint-Amands.

De VU-ers uit Willebroek nemen als „Vrije Vaartlandse Demokraten" deel aan een kartel met de VLD, waarbij gemeenteraadslid Wilfried Leemans op de tweede plaats staat. De VU-ploeg van schepen en MMT-akteur Jaak Van Assche schaart zich in Bonheiden-Rijmanam achter de „BR"-vlag van burgemeester Morrens; Jaak Van Assche staat tweede op deze plaats.

Opvallend bij de meeste Mechelse VU-lijsten is de verjonging die op de meeste plaatsen werd doorgevoerd. In Mechelen wordt de lijst aangevoerd door een jong en dynamisch drietal: gemeenteraadslid Koen Anciaux, Marc Hendrickx en Kurt Moens. „Besturen zonder kuren" is hun verkiezingsslogan. In Lier vinden we een tiental jonge VU-kandidaten (onder wie Christina Wagner en Els Van Weert) die samen als „Jong Alternatief" kampanje voeren.

Opmerkelijk is ook de verjongde VU-lijst in Sint-Katelijne-Waver: daar werden twaalf nieuwe kandidaten jonger dan dertig jaar op de eerste twaalf platsen gezet; dan pas volgen de oudere kandidaten en een aantal „vaste waarden" (onder wie vier mandatarissen). De jonge ploeg wordt er aangevoerd door de 24-jarige boekhouder Koen Hellemans en de 22-jarige studente Goedele Aelbers.

We wensen alle VU-kandidaten uit het Mechelse veel sukses toe!

LIMBURG

SEPTEMBER

Wo. 21 TESSENDERLO: Diskussieavond over „Drugsproblematiek" met medewerking van Jos Van Dingenen, Rijkswachtkommandant Tessenderlo. Om 20u. in Den Anker. Org.: FVV-Tessenderlo.

Za. 24 HASSELT: Fietstocht voor alle VU-kandidaten, sympatisanten en kennissen. Start om 14u. op het Kerkplein van Kuringen centrum, langs Stevoort, St.Lambrechtsherk en alle Hasseltse wijken naar het Kultureel Centrum van Hasselt (± 17u.). Deelname gratis. Org.: VUJO-Hasselt.

VU-IZEGEM VOL VERTROUWEN

Het VU-afdelingsbestuur van Izegem heeft reeds op 12 augustus j.l. unaniem haar goedkeuring gehecht aan het voorstel van lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen, dat door het kieskollege was opgemaakt.

17 van de 29 kandidaten zijn nieuw in vergelijking met de lijst 1988. Acht van de kandidaten zijn dames, 7 kandidaten zijn jonger dan dertig, en er zijn 4 55-plussers. Kachtem wordt vertegenwoordigd door 2 kandidaten, Emelgem door 5, de Bosmolens door 4 en het centrum door 18.

Met deze sterke lijst gaat de VU vol vertrouwen naar de verkiezingen toe!

1. Geert Bourgeois (I); 2. Jan Maertens (E); 3. Renata Blondeel (I); 4. Hein Depoorter (I); 5. Jan Verbeke (I); 6. Bart Rommel (I); 7. Tineke Bouckaert (I); 8. Luc Pickavet (E); 9. Rik Baert (B); 10. Lieve Pynket (I); 11. Hans Samyn (B); 12. Cecile Vens-Demuynck (I); 13. Jan Hoorne (I); 14. Veerle De Gussem (K); 15. Karolien Moeyaert (I); 16. Ivan Bourgouis (I); 17. Nele Brabant (B); 18. Pol Heldenbergh (E); 19. Liliane Desseyn (K); 20. Bart Bruyneel (E); 21. Bjorn Wullaert (I); 22. Jean-Pierre Depoortere (I); 23. Frits Verhaeghe (B); 24. Luc Terryn (E); 25. Wilfried Lagae (I); 26. Willy Doop (I); 27. Bernard Depoorter (I); 28. Piet Seynaeve (I); 29. Erik Vandewalle (I).

(Izegem = I, Emelgem = E, Bosmolens = B, Kachtem = K)

VOOR DE 47STE KEER

FRANS-VLAAMSE KULTUURDAG TE WAREGEM

Op zondag 25 september heeft in Waregem de 47ste Frans-Vlaamse Kultuurdag plaats in het Kultuurcentrum, Schakelweg 8, van 9 tot 17u.

De dag vangt om 9u. aan met de opening van een gevarieerde tentoonstelling: een historisch overzicht van het KFV (1947-1994), schilderwerken en tekeningen van Frans-Vlamingen, het gerestaureerd schilderij „De drie maagden" uit Kaaster e.a.

Om 10u. zijn er zes sektiebijeenkomsten: 1. Literatuur-Onderwijs; 2. Jeugd; 3. Geschiedenis; 4. Toerisme; 5. Familiekunde; 6. Ekonomie-Overheidspersonen.

Om 12u.30: middageten in Groenhove. Vooraf inschrijven bij R. Vynckier, Kapellestraat 11 te 8790 Waregem. Tel. 056/60.13.51. Prijs: 450 fr.

Om 15u.: Plenumzitting in de schouwburg met o.m. voorstellen van Frans-Vlaamse verenigingen, verslag van de 29e Taalprijsvraag voor Frans-Vlamingen, een toespraak over de betekenis van Waregem, kultureel en toeristisch, door schepen C. Talpe en beknopte verslagen over de sektiebijeenkomsten.

Toegang vrij en kosteloos.

☞ *Info: KFV, Platanendreef 46 te 8790 Waregem (056/60.26.49).*

VU-KORTRIJK, GOEDE STAALKAART VAN GULDENSPORENSTAD

In Kortrijk treedt een zuivere VU-lijst aan met een goede vertegenwoordiging van vrouwen, mannen, jongeren en ouderen. De lijst wordt getrokken door Hilda Douchy-Comeyne die bijgestaan wordt door 11 andere vrouwen. De ouderen zijn vertegenwoordigd door o.m. een VU-lid, aktief in de adviesraad voor leeftijdgenoten.
Veel sukses VU-Kortrijk!

1. Hilda Douchy-Comeyne (K); 2. Jaak Dornez (M); 3. Arne Verschuere (K); 4. Piet Vlieghe (BI); 5. Herman Duprez (B); 6. Klaas Maddens (K); 7. Koenraad Declercq (M); 8. Wilfried Bogaerts (K); 9. Gerda Fonteyne (H); 10. Walter Deconinck (K); 11. Moniek Buyssens (K); 12. Carl Vanneste (M); 13. Frank Vandenbroucke (B); 14. Jef Labaere (K); 15. Rose Marie Clement (M); 16. Marie-Jeanne Vandamme (K); 17. Curd Bruynooghe (K); 18. Els Vermeulen (K); 19. Philippe Leleu (B); 20. Joost Ballegeer (K); 21. Antoon Malfait (K); 22. Frederik Maes (B); 23. Mariette Beys-Kesteloot (M); 24. Geert Van Rie (H); 25. Herman Destoop (K); 26. Piet Vermeulen (K); 27. Kristine Acke (K); 28. Jozef Ostyn (M); 29. Geert Defoort (K); 30. Hilda Vanwynsberghe (K); 31. Robert Dupont (B); 32. Andre Vlieghe (BI); 33. Kathleen Bekaert (K); 34. Mieke Douchy (K); 35. Claude D'hert (BI); 36. Liliane Lefebvre (K); 37. Danny Tytgat (M); 38. Frans Dejaeghere (K); 39. Herman Vanhaute (K); 40. Staf Beelen (B); 41. Guido Verreth (M).

(Kortrijk = K, Marke = M, Bissegem = BI, Bellegem = B, Heule = H)

WEST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

Vr. 23 IZEGEM: Zaal Century, Nederweg 24, om 20u.: plaatselijke VU-verkiezingsmeeting, met voorstelling programma en kandidaten. Org.: VU-Izegem.

Za. 24 BRUGGE: „De Dood met de Kogel", toneel met Jan Verschaeren naar het gelijknamig boek van Valère de Paul. In het KC De Dijk, Blankenbergsestwg. St.-Pieters. Info en org.: Vlaams Trefpunt vzw. i.s.m. Vlaamse Kring Damme. Inkom 300 fr. Kaarten: Luc Reckelbus (050/35.44.63).

OKTOBER

Zo. 2 IZEGEM: Vlaams Huis om 13u.30: verzamelen voor wandeling te Zwevegem o.l.v. de familie Verschuere-Dejonghe. Org.: Wandelklub Vlaams Huis.

Di. 11 IZEGEM: Sportieve binenaktiviteit. Org.: FVV-Izegem.

Wo. 12 IZEGEM: Plantijnzaal biblioteek: eerste sessie kursus „Geschiedenis van België" door dr. Lermyte. Meer info: J. Bogaert (051/30.20.39) of E. Vandewalle (051/30.26.70). Org.: VSVK-Izegem.

Vr. 14 IZEGEM: Vlaams Huis vanaf 20u. Achtste kaarting. Ook op 16/10 vanaf 10u. Org.: Kaartersklub De Vlaamse Vrienden.

Ma. 17 IZEGEM: Zaal Oud Stadhuis om 15u.: Dr. Carton over Oude Geneeswijzen. Org.: VVVG-Izegem.

Wo. 19 IZEGEM: Tweede sessie „Geschiedenis van België". Org.: VSVK-Izegem.

Do. 20 IZEGEM: Bar auditorium Akademie, Kruisstraat, om 20u.: Frank Van den Bossche (RUG) over het Hindoeïsme. Toegang 50 fr., abo's gratis. Org.: VSVK-Izegem.

Wo. 26 IZEGEM: Derde sessie „Geschiedenis van België". Org.: VSVK-Izegem.

ZOEKERTJE

– GEZOCHT – 18-jarige Brusselse Vlaming, perfekt tweetalig, goed voorkomen, zoekt dringend werk als winkelbediende, ober of receptionist. Ook tijdelijke betrekking welkom. Meer informatie kan bekomen worden bij Jan Brocatus, 02/219.49.30.

BRABANT

SEPTEMBER

Do. 22 WEMMEL: Voorstelling aan de pers van de VU-lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen. In KC De Zandloper, Kaasmarkt 75.

Za. 24 NEDER-OVER-HEEMBEEK: 4de Kaas- en Wijnavond. In Zaal Familia, Frans Vekemansstraat 131, vanaf 18u. In aanwezigheid van Bert Anciaux. Info: Miel De Filette (268.73.78) of Mark De Doncker (268.22.99). Org.: VU-Heembeek-Mutsaard-Haren.

Za. 24 AFFLIGEM: VU-Eetmaal van 18 tot 22u. in de Parochiezaal te Essene. Ook op 25/9 van 11u.30 tot 16u.

Za. 24 GROOT-BIJGAARDEN: Eetfestijn van VU-Groot-Bijgaarden. Vanaf 18u. in zaal Collegium, Brusselstrat. Ook op 25/9 van 11u.30 tot 16u.

Za. 24 MACHELEN: Verkiezingsbal van VU-Machelen, met om 22u. stipt optreden van Bart Kaëll live. Dansorkest: Party Sound. In zaal Gildenhuis te Diegem. Deuren: 20u.30. 1e dans om 21u. Inkom 150 fr., vvk 100 fr.

Zo. 25 KORTENBERG: Vierde eetfestijn van VU-Kortenberg in de Parochiezaal, Kloosterstraat, van 11u.30 tot 15u.

Ma. 26 LENNIK: Om 19u.30 statutaire algemene ledenvergadering. Om 20u.30: Vormingsavond „De afrekening", over kollaboratie, repressie en amnestie. Gastspreker: Frank Seberechts (auteur van „Ieder zijn zwarte"). Huize Zwartenbroek, Zwartenbroekstraat 127 te Lennik. Org.: Rodenbachfonds Brabant.

Do. 29 BRUSSEL: Migrantenvrouwen in onze gemeenten. Welk beleid in Vlaanderen? Debat in de vergaderzaal van de NVR, de Meeûssquare 28 te 1040 Brussel., van 13u.30 tot 16u.30. Met verwelkoming door Nora Tommelein en medewerking van diverse politica waaronder Annemie Van de Casteele. Org.: Nederlandstalige Nationale Vrouwenraad.

OKTOBER

Za. 1 VILVOORDE: Haantjeskermis in het OLV-College, Heldenplein, Vilvoorde-Centrum (naast stedelijk zwembad, bij OLV-kerk). Van 18 tot 22u. Ook op 2/10 van 12 tot 16u. Org.: VU-Vilvoorde-Peutie.

Za. 1 WEMMEL: 18de Haantjesfeest in zaal De Nachtegaal, vanaf 18u. Ook op 2/10 van 12 tot 16u. Org. VU-Wemmel.

Zo. 2 AARSCHOT: Jaarlijks pannekoeken en smoutbollenfeest. In de parochiezaal van Langdorp-Centrum, van 14 tot 20u. Org.: VU-Aarschot.

Wo. 5 LEUVEN: Gespreksnamiddag over Vlaams-Brabant: een provincie in wording. Om 14u. in Het Klein Tafel Rond, Grote Markt. Spreker is Juul Wydooghe. Org.: Vorming & Gemeenschap.

Vr. 14 DILBEEK: Opening tentoonstelling „Groen Ierland, Gouden Hart". Om 19u. in KC Westrand. Gastspreker: Hans De Belder (en o.v. de ambassadeur van Ierland). De tentoonstelling loopt tot 30/10. Org.: Werkgemeenschap Gillis Van den Bossche, Dilbeek.

Vr. 21 DILBEEK: Gespreksavond over „Ierland en zijn sprookjes" door Juul Wydooghe.. Om 20u. in KC Westrand. Org.: Werkgemeenschap G. V.d.Bossche, Dilbeek.

Vr. 28 DILBEEK: Een andere kijk op Noord-Ierland door Heather Lyons (Noordierse). Om 20u. in KC Westrand. Org.: Werkgemeenschap G v.d. Bossche i.s.m. Vorming & Gemeenschap.

VOLKSUNIE-LIJST IN VILVOORDE

De VU komt bij de gemeenteraadsverkiezingen in Vilvoorde op met een Volksunie-lijst. Er werd ook plaats geboden aan onafhankelijke kandidaten.

De klemtonen zullen hoofdzakelijk liggen op:

– het vrijwaren van het Vlaams karakter van Vilvoorde,

– meer aandacht besteden aan het algemene gevoel van veiligheid van de hele bevolking,

– het bevorderen van een verkeersveilige en groene stad

– meer inspraak en betrokkenheid van alle inwoners bij het bestuur.

De VU-lijst zal in Vilvoorde getrokken worden door gemeenteraadslid Nora Tommelein, gevolgd door OCMW-raadslid Jan Anciaux.

De lijst wordt geduwd door de heer Georges Bosmans, gewezen gemeenteraadslid en dit als onafhankelijke kandidaat.

Alle kandidaten voelen zich gesterkt om het resultaat van de jongste Europese verkiezingen in Vilvoorde te evenaren en zelfs te verbeteren !

LIJST

1. Nora Tommelein; 2. Jan Anciaux; 3. Erika Bucquoye; 4. Bart Peeters; 5. Josse Scholliers; 6. Mireille Mox; 7. Jan Wouters; 8. Marc Vermeylen; 9. Ludo Spruyt; 10. Eva Serkeyn; 11. Chris Van Hecke; 12. Annie Dijkers; 13. Dirk De Coninck; 14. Jan Lami; 15. Hélène Siebens; 16. Angèle Van Der Massen; 17. Lutgardis De Voecht; 18. Jan Smeets; 19. M.R. Sabbe-Wilmotte; 20. Dangreau J.P.; 21. Tom Serkeyn; 22. Georges Bosmans (onafh.).

VU IN WEMMEL
MET MANVRIENDELIJKE VROUWENLIJST

In Wemmel „facilitietengemeente – 1 van de 6" komt de VU met een eigen voltallige Volksunie-lijst op. Zowel voor de gemeenteraad als voor de rechtstreeks te kiezen OCMW-raadsleden.

Voor de gemeentelijst komen er niet minder dan 10 vrouwen hun plaats verdedigen op een totaal van 23 kandidaten. 8 jongeren versterken onze lijst. Voor het OCMW komt er een manvriendelijke vrouwenlijst, 5 op de 9 kandidaten zijn vrouwen.

KANDIDATEN GEMEENTERAAD

1. Jan Verhasselt; 2. Monique Froment; 3. Dany De Brouwer; 4. Walter Hereygers; 5. Annelise Dieudonné; 6. Raf De Visscher; 7. Marleen Van den Broeck; 8. Jos Merckx; 9. Arthur Vermeersch; 10. José Van Craeyveldt; 11. Jacqueline Verplancke; 12. Bruno Baeten; 13. Herwig Schobben; 14. Nelly Huygens; 15. Odette Couton; 16. Helena Gregoir; 17. Eddy Vermeiren; 18. René Pierard; 19. Paula Ruëll; 20. Claudine Vermeiren-Hellinckx; 21. Josepha Spruyt; 22. Roger Thiebaut; 23. Stan Philips.

KANDIDATEN OCMW

1. Helena Gregoir; 2. Nelly Huygens; 3. Dany De Brouwer; 4. Walter Hereygers; 5. Claudine Vermeiren-Hellinckx; 6. Marleen Van den Broeck; 7. Hilda Coomans; 8. Arthur Vermeersch; 9. Stan Philips.

VAN HERENT EEN ECHTE THUIS MAKEN!

(foto Jan Devijver)

Dat is de bedoeling van de 25 kandidaten op de Herentse VU-lijst. Zij hebben een gemiddelde leeftijd van 38 jaar en zijn tussen 18 en 65 jaar oud; 1/3 zijn vrouwen.

1. Willy Kuijpers (H); 2. Jos Bex (V-B); 3. William Vanhorenbeek (H); 4. Kris Gielens (W); 5. Roger Castelein (V-B); 6. Luc Draye (H); 7. Marleen Boulanger-Schouteden (H); 8. Monik Vansteenbeeck (H); 9. Veva Castel (H); 10. Bart Dries (H); 11. Koen Dewinter (V-B); 12. Patrick Zonderman (H); 13. Mark Dutre (H); 14. Joost Custers (V-B); 15. Jan Hermans (H); 16. Peter Stroobants (H); 17. Tine Eerlingen (H); 18. Jenny Volckaerts-Mertens (W); 19. Brigitte Drabbe (V-B); 20. Agnes Vandenbroeck (W); 21. Rik De Deken (H); 22. Jan Antonneau (W); 23. Willy Verbiest (V-B); 24. Ludo Van Lent (H); 25. Armand Van Laer (W).

(H = Herent; V-B = Veltem-Beisem; W = Winksele)

⇨ Wie het Herents VU-Werkplan 1995-2001 gratis wil ontvangen schrijve een briefje naar het sekretariaat van senator Willy Kuijpers, Swertmolenstraat 23 te 3020 Herent.

OOST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

Vr. 23 DEINZE: Van 19u.30 af in Volkskring, Markt 73 te Deinze: 12de familiefeest met onze gereputeerde warme beenhesp. Inschrijven: 500 fr. p.p. (aperitief inbegrepen), op rek. 442-7588611-40 van VU-Deinze en bij de bestuursleden. Eregast: Bert Anciaux.

Za. 24 DESTELBERGEN: Daguitstap naar Haspengouw, Zoutleeuw en Diest. Vertrek om 7u.30 aan de kerk van Destelbergen. Middagmaal in Zoutleeuw; bezoek met gids en wandeling. Bezoek Wijngaard te Assent. Deelname: 950 fr. Inschrijven bij R. Clompen (355.67.91). Org.: Dr.J. Goossenaertskring i.s.m. VU-Destelbergen.

Za. 24 ERPE-MERE: Eetfestijn van VU-Erpe-Mere. van 11u.30 tot 21u. in Sint-Janshof, Keerstraat 218 te Ottergem. Keuze uit kip, forel of rundstong. (van 300 tot 375 fr.).

Za. 24 LAARNE: Groot Herfstbal-Verkiezingsbal van VU-Laarne-Kalken. Om 21u. in zaal Koninklijke Harmonie, Koffiestraat te Kalken.

Za. 24 LEBBEKE: Jef Burm is te gast in zaal Edelweiss, Past. De Buckplein. Vanaf 19u. Inkom: 200 fr., vvk. 150 fr. Info: 052/41.03.67. Org.: VVVG-Lebbeke.

Wo. 28 DEINZE: Om 20u. in de kelder van de stedelijke biblioteek: voordracht door Herman Maes „Over de geschiedenis van Deinze". Org.: FVV-Deinze.

OKTOBER

Za. 1 GENT: Jaarlijks Leden- en Vriendfeest. In de refter van de Basisschool St.-Paulus, Smidsestraat 76. Aanvang om 19u.30. Noors visbuffet aan 400 fr.p.p., kinderschotel aan 200 fr. Uitreiking prijzen Zoektocht „Het minder bekende Gentse centrum". Inschrijven tot 27/9. Info: R. Roels (09/222.72.37). Org.: VU-Gent-Centrum & Zuid.

Za. 1 ST.-GILLIS: Volksuniebal in aanwezigheid van Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke. In zaal Katholieke Kring, Kerkstraat 58. Deuren: 20u.30. Toegang: 100 fr. Org.: VU-Groot-St.Gillis.

Vr. 7 DESTELBERGEN: Mossel- en Visfestijn. Vanaf 19u.0 in zaal Berghine, Dendermondsesteenweg. 450 fr.p.p. Vanaf 22u. gezellig samenzijn met Discobar. Inschrijven tot 4/10 bij alle bestuursleden en bij R. Clompen (355.67.91). Org:. Dr. J. Goossenaertskring Destelbergen-Heusden.

VU-DEINZE KLAAR VOOR 9 OKTOBER

VU-Deinze met z'n 5 deelgemeenten moet niet minder dan 29 kandidaten in lijn brengen, hier de lijst.

1. Geert Decaluwé (D); 2. Arsèle Rowaert (BML); 3. Willem Dekie (G); 4. Martine Samijn (P); 5. Frida Devos (D); 6. Willem Van Damme (BML); 7. Els Coppens (D); 8. Leentje Huys (BML); 9. Dirk De Saedeleer (A); 10. Erwin De Wulf (A); 11. Paul Depestele (A); 12. Henri Bentein (A); 13. Wouter Waelkens (P); 14. Fritz Kint (P); 15. Willy Lowie (P); 16. Hilde Bouckaert (V); 17. Ann De Wierdt (D); 18. Marianne Bracke (A); 19. Truus Van Meenen (P); 20. Herman Houtman (D); 21. Rita Coppens (P); 22. Marcel Vanderpoorten (A); 23. Maurice Onderbeke (D); 24. Simonne de Loenzien (P); 25. Lisette Welvaer (D); 26. Maurits Waelkens (D); 27. Inge Onderbeke (D); 28. Marie Antoinette De Wael (D); 29. Herman Maes (D).

(Deinze = D; BML = Bachte Maria Leerne; Gottem = G; Astene = A; Petegem = P; Vinkt = V).

GEMEENTE HERNE HEEFT VU-KANDIDAAT

Voor de gemeenteraadsverkiezingen kunnen VU'ers in de gemeente Herne (Herfelingen en St.-Pieters-Kapelle) een stem uitbrengen op de naam van mevr. Marleen Destrycker, echtgenote van Wim Lauwaert. Zij staat op de 7de plaats en is de enige VU-kandidaat op de lijst *Inzet*, een samenwerkingsverband van onafhankelijke mensen die reeds geruime tijd aktief zijn in het kulturele en maatschappelijke leven van hun gemeente.

Marleen Destrycker kandideert ook op de VU-provincieraadslijst (kanton Halle), daar bekleedt zij de 13de plaats.

Een advertentie in
WIJ-DE TOEKOMST
rendeert
02/219.49.30

FESTIVAL VAN VLAANDEREN

DE BUIGZAAMHEID VAN DE STEM

Paul Van Nevel en zijn Huelgasensemble hebben ongewone muzikale kwaliteiten. Misschien is dit egeven onder het geroddel rond Bologna wat verloren gegaan. Maar het lijkt me goed het toch nog eens te onderstrepen. Moeten we de Italiaanse schilder Modigliani dan kruisigen als „peintre maudit"? En moet Van Gogh hangen omdat zijn perspektief ver van volmaakt is?

VAN BRON TOT ZEE

Wie vorige week in de Gentse Sint-Barbarakerk zat om naar het grensverleggend programma te luisteren dat Van Nevel als een soort uitdaging of utopie had uitgetekend, heeft een stukje hemel gezien (en gehoord). Het Huelgasensemble zong er immers werk van Gabrieli, Josquin Desprez, Johannes Ockeghem en Thomas Tallis in een bezetting van zes- tot veertigstemmig. De zangers stonden veelal in kringvorm met hun rug naar het publiek toe, en Van Nevel zelf verschoof af en toe zijn lessenaar zodat ieder beurtelings een glimp kon opvangen van zijn merkwaardige maar efficiënte manier van dirigeren. De renaissance waartoe genoemde komponisten behoren stelt als kunstrichting de mens centraal en keert terug naar de harmonie en de ideale verhoudingen in de antieke kunst. Toch zijn er nuances. De muziek staat immers dichter bij de gewijde Fra Angelico dan bij de ietwat dekadente Botticelli en de charmante Raphaël. Ze blijft religieus, soms warm-zuiders van temperament zoals in het veertigstemmig motet van de Italiaan Striggio, meestal echter ingetogen zoals bij Josquin en Tallis. Bron wordt rivier, rivier mondt uit in zee. Zo klonken de stemmen van het Huelgasensemble: als de roerloosheid van de zee, meedeinend met de deinende bewegingen van zijn dirigent. Op het einde vraag je je, in de ban de eindeloze herhaling van Ockeghems *Deo Gratias*, af hoe je zo'n weefsel in mekaar zet en hoe je dat zo naadloos, zo uitgepuurd en zo buigzaam kan uitvoeren.

Paul Van Nevel: een merkwaardige maar efficiënte manier van dirigeren.

Enkele dagen later horen we een andere taal en klank, maar met eenzelfde meesterschap. Philippe Herreweghe leidt zijn Collegium Vocale in werk van Schütz.

MEDITATIE

Ooit op reis in Frankrijk zette ik, moegepraat door de eksters op de andere Franse zenders, de radio op France Musique. De hele dag door besprak en speelde men muziek van Heinrich Schütz. Ik was bijzonder geboeid en ging op zoek naar gegevens over man en muziek.

Schütz is een overgangsfiguur, een eeuw voor Bach geboren. Zijn muziek is meerstemmig, soms wat hoekig, streng, niet getooid met franjes, maar getuigenis van een intens geloof. In de lijn van Monteverdi, maar in tegenstelling met Mozart, primeert het woord en is de muziek zijn dienaar. Schütz *Geistliche Chormusik* is geschreven voor een kleine bezetting.

De dertigjarige oorlog had immers het aantal musici gedecimeerd. Herreweghe streeft eerder sereniteit dan dramatiek, eerder loutering dan felle kleuren, eerder ascese dan triomf na. En ook hier de vraag: hoe kom je tot zo'n homogenieit van stemmen en zo'n inlevingsvermogen, als ik bv. denk aan de woorden „Selig sind die Toten" en de hoop die daaruit spreekt?

We hoeven niet fanatiek te zijn, maar wegkruipen hoeft evenmin. Men kan ons de heren Josquin, Ockeghem, Van Nevel en Herreweghe benijden. Dit was een stukje festival voor de verstilde dromers onder ons die meditatie verkiezen boven wereldse genoegens.

(wdb)

MAAR UIT DE DIEPTE KOMT EEN NIEUWE „WEL"

Het jongst verschenen nummer van het driemaandelijks literaire tijdschrift „WeL" ligt op tafel. Een aanvankelijk nietszeggende titel „De muis" trekt onze volle aandacht. Het behaalde de eerste prijs in de vorige kortverhalenwedstrijd.

Het feit dat wij dit in één adem uitlezen, bewijst het talent van ene Gerda Wijckmans. Wat een stijl! Humor en originaliteit wisselen elkaar voortdurend af. Deze vrouw heeft het. Wij konden gewoon niet stoppen met lezen. Het onverwachte einde van dit kortverhaal slaat gewoon rond de oren.

Alhoewel Wijckmans deze prijs dubbel en dik verdiend heeft, doet het geen afbreuk aan de andere kortverhalen en de eervolle vermeldingen. Stuk voor stuk kwaliteit.

Kwaliteit is eveneens het boeiend essay over Robert Long. Alhoewel wij deze man kennen langs de TV-Taalstrijd en enkele van zijn liederen is de diepere kennis van dit oertalent meer dan een verrassing. De auteur luistert naar de naam van Raymond Rombaut. Een tweede bekroond essay gaat over Ernst Jünger: een evolutie van mens- en wereldbeeld doorheen een 75-jarige schrijversloopbaan, getekend Dirk Bollen. Een derde essay leert ons veel over John Irving: een moralist met een bizar gevoel voor humor. De schrjfster luistert naar de naam van Jolien Lantzing.

Gewoontegetrouw brengt het hoofdstuk Poëzie enkele pareltjes. Zo vinden wij *Adagio* van Gerda De Preter gewoon subliem. Eveneens *De taal van water* van Kees Hermis. En dan zijn wij ervan overtuigd dat wij al de anderen onrecht aandoen. Kwaliteit tot en met. En het cynische gedicht *Afscheid* mag gerust aan mijn graf gedebiteerd worden. Wij komen er dan gegarandeerd terug uit om te grinniken met de „uitgezwalpte zwalpers, kapotgevloekte zielsartiesten, beugedopte doppers, toekomstige CCC-ers", enzoveel meer om met Frank Zonderland vast te stellen „dat in deze wereld van grootste gemene delers de priemgetallen aan de kant worden gegooid".

In de rubriek „Het Wereldje" krijgen wij de gebruikelijke info over literatuur en media, met enige kritiek soms.

Hilda Uytterhoeven

☞ WeL, abonnement: 400 fr. (steun: 1.500 fr., buitenland: 450 fr.) via rekening nr. 645-6201617-54 (WeL,Leuven).

WEL-SCHRIJVERSKURSUS

In oktober '94 start de Universitaire Werkgroep Literatuur en Media (WeL) haar vijftiende werkjaar. Sedert vijftien jaar brengt WeL een deskundige opleiding in de verscheidene genres van literatuur, joernalistiek e.a. media. Met Jos Bouveroux (BRTN), prof. Hugo Brems, Daniel Buyle, Robbe De Hert (film), Guy Mortier (Humo), Gie Laenen (auteur), Jos Vandeloo (auteur), Flor Stein (BRTN) worden maar enkele docenten genoemd.

Vanaf 13 oktober, gedurende 27 donderdagavonden tussen 20 en 23u., loopt de kursus *Creatief Schrijven 1*. Deze kursus is een inleiding tot de schrijftechnieken van de voornaamste genres. Aan bod komt o.a. joernalistiek, hoorspel, tv-spel, filmscenario, enz. Voor 7.500fr bent u ingeschreven.

Vanaf 10 oktober, gedurende 27 maandagavonden tussen 20 en 23u., start ook de kursus *Creatief Schrijven 2*. De klemtoon zal liggen op taalgebruik, stijl, begeleiding van eigen werk en dieper ingaan op eerder behandelde genres.

Toneel, essay, mediakritiek, copywriting en editing behoren eveneens tot de kursus. Zelfde prijs: 7.500 fr.

Tot slot kan men op dinsdagavond de kursus *Creatief Schrijven 3* volgen. Dit vanaf 27 september en voor slechts 2.800 fr.

Alle kursussen gaan door in 't Stuc (Ed. Van Evenstraat 2d) te Leuven. Info en inschrijvingen enkel via 016/22.93.24 (Hans Devroe).

Kursisten die het ganse jaarprogramma volgen kunnen een getuigschrift ontvangen.

ADVERTENTIE

EEN EIGENZINNIGE SELEKTIE

ZATERDAG 24 SEPTEMBER

DEAD RINGERS

Fascinerende triller uit 1988. Twee identieke tweelingbroers werken beiden als gynaecoloog in hetzelfde ziekenhuis en worden er verliefd op dezelfde patiënte. Dit vreemde verhaal (dat op ware gebeurtenissen zou gebaseerd zijn) wordt hoofdzakelijk gedragen door de twee uitstekende hoofdrollen van Jeremy Irons. **(VTM, om 23u.40)**

ZONDAG 25 SEPTEMBER

DANCES WITH WOLVES

Schitterende epische western van en met Kevin Costner (1990). Als soldaat tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog in 1860 probeert hij rust te zoeken langs het grensgebied tussen blanken en indianen en gaat uiteindelijk bij de Sioux leven. De film werd bekroond met niet minder dan zeven Oscars en blijft meer dan drie uur boeien. **(VTM, om 20u.30)**

***Dances with Wolves**, een majestueuze western van en met Kevin Costner. Zondag 25 september op VTM, om 20u.30.*

PARIS TROUT

Uitstekende verfilming van de gelijknamige, beklijvende roman van Peter Dexter over een afschuwelijke racist die in 1949 een gewetenloze moord pleegt. Een prachtige rol van Dennis Hopper. **(BBC 2, om 23u.10)**

MAANDAG 26 SEPTEMBER

DE VLASSCHAARD

Na een Duitse verfilming in 1943 volgde in 1983 een Nederlands/Vlaamse filmversie van de bekende roman van Stijn Streuvels, zijn „ode" aan het boerenleven. Met schitterende vertolkingen van o.m. Dora Van Der Groen en Vic Moeremans. **(Ned. 2, om 21u.22).**

DINSDAG 27 SEPTEMBER

MARIE

Marie is zeventien en zwanger. Zij wordt door de „vader" van het kind in de steek gelaten en belandt bij een Brusselse kruimeldief. Zo begint deze Waalse film van Marian Handwerker uit 1993, met Marie Gillain als de ongelukkige tienermoeder en Allessandro Sigona als het „ketje". **(RTL-TVi, om 21u.05)**

WOENSDAG 28 SEPTEMBER

VIVA MARIA!

Brigitte Bardot en Jeanne Moreau ontketenen niet enkel een revolutie in een Centraal-Amerikaanse republiek, maar brengen menig man het hoofd op hol in deze avontuurlijke komedie van Louis Malle uit 1965. Brigitte Bardot wordt vandaag 60 en eerder op de avond (om 21u.30) wordt getoond wat zij tijdens al die jaren verwezenlijkte. Wie van Bardot houdt kan haar ook aan het werk zien in „Le mépris", dinsdag op het tweede Duits net (ZDF), om 0u.45.**(BBC 1, om 23u.45)**

DONDERDAG 29 SEPTEMBER

QUAI DES ORFEVRES

Ondanks het vrij middelmatige scenario werd deze triller van Henri-Georges Clouzot (1947) een van de klassiekers van de Franse film. De jaloerse echtgenoot van een revue-sterretje volgt haar naar een afspraak met een producent en vindt nadien alleen diens lijk. Met prachtige rollen van Louis Jouvet, Bernard Blier en Suzy Delair. **(Fr. 2, om 22u.35)**

VRIJDAG 30 SEPTEMBER

SOMEONE TO WATCH OVER ME

Een gelukkig getrouwde Newyorkse politieman raakt smoorverliefd op de mooie, rijke vrouw die met de dood bedreigd wordt en die hij moet beschermen. Een degelijke romantische triller van Ridley Scott uit 1988, met Tom Berenger en Mimi Rogers. **(TV 1, om 22u.)**

FLASH GORDON

De „moderne" filmversie van het stripverhaal van Alex Raymond valt best mee, vooral dank zij de opmerkelijke produktie en het kostuumontwerp van Danilo Donati. Queen leverde overigens een prima soundtrack voor de SF-film van Mike Hodges uit 1980. Sam J.Jones zit niet erg goed in de rol van de stripheld, maar voor de boosaardige prinses Aura (Ornella Muti) zal wel menig man door de knieën gaan. **(Ned. 1, om 23u.44)**

HERSENBREKER

OPGAVE 25

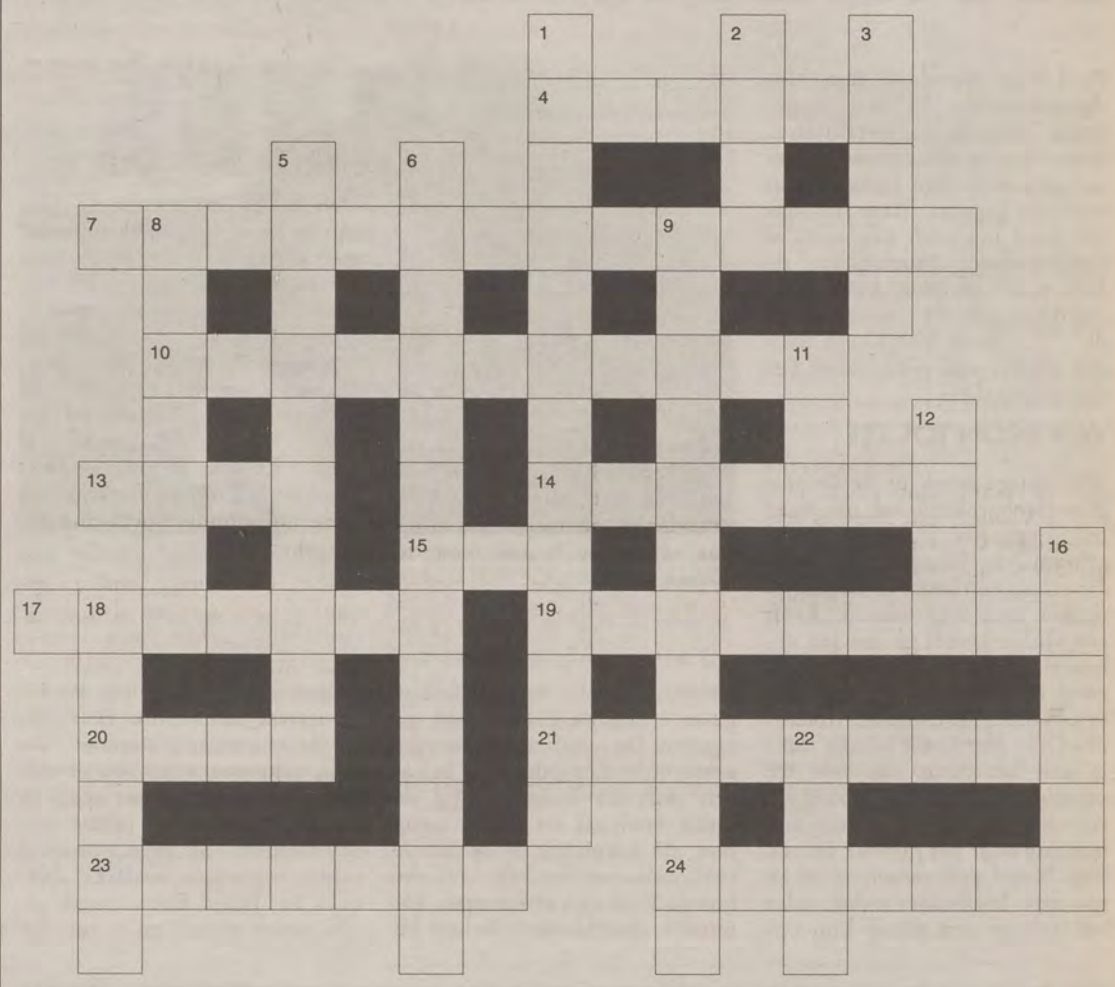

HORIZONTAAL

4. Groot ongeluk (6)
7. Los (14)
10. Een nóg grotere mond opzetten (11)
13. Dit voertuig heeft geen wielen (4)
14. Groen tijdschrift van bescheiden omvang (7)
15. Hulde in twee richtingen (3)
17. Verder mag je niet! (3, 4)
19. Debat over een zoentje tijdens een maaltijd in Zuid-Afrika? (9)
20. Bakmengsel (4)
21. Op zulke plekjes kun je over enige tijd ten val komen (9)
23. Vlak voor de ochtendschemering invalt (7)
24. Buitenlandse rivier in een bekende Amsterdamse wijk (7)

VERTIKAAL

1. Handelszaak voor een dame? (13)
2. Als deze uit de pan komt, betekent dat een blaam (4)
3. Niet de voorkant en evenmin de achterzijde (5)
5. Trouwhartig, maar toch wat kortzichtig iemand (10)
6. Samenvatting van wat er gedrukt wordt (13)
8. Zo'n gokbriefje levert geen rijkdom op (7)
9. Kleine imitatie (12)
11. Bittere afgunst (3)
12. Zij zou zich verplaatsen met behulp van een heel smal handvat (4)
16. Dit deel van de slacht leent zich voor een dorpsfeest of kermis (6)
18. Wat niet bestaat (6)
22. Iemands natuurlijke eigenschappen (4)

OPLOSSING OPGAVE 24

Horizontaal: 5. lappendeken; 8. spe; 9. autoritair; 12. herstellingsoord; 14. normaal; 16. laf; 17. ketterij; 18. vrijgevig; 20. roe; 21. nonnen.

Vertikaal: 1. Vlaamse Beweging; 2. spotternij; 3. teer; 4. akties; 6. dit en dat; 7. opgedoft; 10. verstrijken; 11. kool; 13. lor; 15. la; 17. kever; 19. ieder.

Hilde Van Ingelgem-van Driessche uit de Arbeidstraat 21 te 9300 Aalst wint een prijsje. Haar gele briefkaart met de juiste oplossing van opgave 24 werd uit de korrekte inzendingen geloot.

Wij verwachten uw gele briefkaart met de oplossing van opgave 24 ten laatste op maandag 3 oktober op de redaktie: Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.

SATERDAG

AHASVERUS

„Kampagne draait op volle toeren",
las Ahasverus
En de kandidaten over hun toeren

Maakt Di Rupo Bessel Kok een Belgacopje kleiner?

☺

Clinton pakt Haïti Cédrastisch aan

☺

Zetduivel:
Miet Smet doet klusjesdans

☺

Krematorium knoeit As je me nou!

☺

Krematoriumpersoneel was eventjes verstrooid

Hotel - Restaurant - Feestzaal - Tea-Room

Hostellerie

Petrus

Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, komfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.

Wij bieden U :
- 14 luxueuze hotelkamers met alle denkbare komfort.
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 715 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: 2400 fr.
- Volpension 2450 fr. per persoon. Halfpension 2050 fr. per persoon.
- Gastronomische weekends van vrijdagavond tot en met zondagmiddag 5400 fr. per persoon.

"SEMINARIEMOGELIJKHEDEN" - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.
Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:
Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288.007 fax 058/289.381

ADVERTENTIE

WEDERWOORD

ACH, BAH NEEN HIJ!

R Asmus vergist zich (WIJ, 14 sept.j.l.). Nero is zeker niet dood nu hij een standbeeld kreeg. Integendeel. Eindelijk wordt een groot Vlaams kunstenaar (Marc Sleen), mede met zijn geesteskind, nog in dit ondermaanse bestaan de eer bewezen die hem toekomt.

Wij hebben te veel van onze Vlaamse kunstenaars pas de eer gegeven nadat ze reeds dood waren. Ik denk aan André Demedts, die omwille van zijn Tolstojiaanse vierdelige cyclus ,,De eer van ons volk" pas de verdiende Staatsprijs kreeg toen hij het zelf niet meer kon weten dat het volk hem eer bracht.

Nero leeft en Nero mag niet sterven want dan sterft een stukje Vlaanderen. Nero is een eigentijdse Uilenspiegel van het beeldverhaal. Nero verdiende al langer zijn standbeeld. R.Asmus heeft anderzijds een goed en waarderend artikel neergeschreven met diepe waarheden en bedenkingen.

Marc Sleen is inderdaad een magisch-realist, dat heeft Johan Daisne, die andere grote kunstenaar, reeds tientallen jaren geleden geweten. Sleen is een speelse grootmeester. Vlaanderen hoort fier te zijn op zo'n kunstenaar.

L. Demedts,
Oostrozebeke (Nerozebeke)

AMNESTIE

Voor de Franse TV-zender A2 legde president Mitterand verantwoording af over zijn jeugd, zijn tijdelijke kollaboratie met het regime van Vichy, zijn bewondering voor Petain, zijn vriendschap voor politiechef Bousquet.

Het voornaamste bij dit gesprek was zijn visie over de epuratie, repressie en de zg. weerstand.

De repressie noemde hij een gruwelijke burgeroorlog waarbij vele tienduizenden zonder vorm van proces werden vermoord.

De echte weerstand bestond slechts uit de maquisards, de andere meerderheid uit de ,,helden" van het laatste uur. Mitterands voornaamste toelichting was echter de moraal van de Franse revolutie, die steeds vlug amnestie heeft gegeven omdat elke burger het recht heeft fout te denken zonder kriminele daden.

Na de opstand van 1870 verleende Frankrijk volledige amnestie. Ook heeft president Mitterand zelf in 1986 de generalen van het OAS totale amnestie gegeven.

Een land dat niet kan vergeven is een latent broeinest voor burgeroorlog en haat (dixit Mitterand).

Waar blijven Dehaene en koning Albert?

Want als het in Parijs druppelt regent het gewoonlijk toch in Brussel!

Mr. Jan Dierick, Boutersem

EUROPESE RAAD

Men verneemt dat bij de Europese Raad een voorstel werd neergelegd dat ertoe strekt om aan de franstaligen in Vlaanderen *overal* taalrechten toe te kennen. Dat zou niet alleen de vernietiging van 100 jaar Vlaamse taalpolitiek zijn, de vernietiging van onze taalkundige homogeniteit, maar ook breekt Europa in onze eigen, Vlaamse autonome materies in. Onze autonomie wordt dus afgebroken.

Zulke faciliteiten zullen de frankofone instroom als gevolg van Eurobrussel tot een doodsbedreiging van onze kultuur maken. Europa werpt steeds meer de maskers af: het is een levensgevaarlijk monster. Wij zullen moeten kiezen tussen vernietiging binnen Europa, of overleven buiten Europa.

Het wordt tijd dat we onze kortzichtige euroforie afleggen en als realistische mensen aan Realpolitik gaan doen.

Jaak Peeters, Olen

DE LIJN

Groot was mijn verbazing én verontwaardiging toen ik op 11 sept. j.l. een buskaart ,,Monumentendag" kocht op de bus ,,M".

Ik kon mijn ogen niet geloven: ééntalig Frans! Hoe kan zoiets? Is dit de Vlaamse Vervoersmaatschappij ,,De Lijn"? Wie is hier verantwoordelijk voor? Wie programmeert die ontwaardingsapparaten?

Ik hoop dat op een of andere manier de aktiviteiten van De Lijn in het Brusselse eens onder de loep worden genomen.

Andere voorbeelden:

– Brusselse stadskaart: wat eerst ééntalig Nederlands was is nu tweetalig met het Frans als voorrangstaal. Kan dit wel?

– Alle mededelingen van De Lijn (,,halte verplaatst" of ,,tijdelijke halte" enz...) steeds tweetalig met het Frans voorop (soms ééntalig Frans!).

De verfransingspolitiek is nooit veraf maar dit komt van onze eigen Vlaamse Vervoersmaatschappij! Schande toch!

Wat denkt VU-minister Sauwens hiervan? En wat denkt hij te kunnen doen om hieraan paal en perk te stellen?

Paul Dehoperé, Anderlecht

ZOEKERTJES

– **TE KOOP** – Centrum Blankenberge, nabij Grote Markt, 3 minuten van strand: volledig vernieuwd gemeubeld appartement, 1ste verdieping, centrale verwarming. Ruime living, keuken, slaapkamer, badkamer, WC, afzonderlijke kelder. Info: Van Besien, tel/fax 050/82.23.05.

– **TE KOOP** – Partikulier verkoopt: **Rottweiler puppies** met een stamboom. Geboren 20/7/94. Tel. 02/356.70.16, na 18u. Kristel Severs, dochter van Karel Severs, onze reklameman.

De redaktie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, schelden smaadbrieven gaan de scheurmand in. De andere publiceert zij, naargelang er plaats is.

De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken.

Brieven worden ondertekend met naam en plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

AANBEVOLEN-HUIZEN

U bent van harte welkom bij
Karel Van Den Berghe
B.V.B.A.
VLOER en MUURTEGELS
– Steeds ruime kortingen
– Kwaliteitsprodukten
– Uitstekende service
– Keuze uit meer dan 600 soorten
GENTSESTEENWEG 377
9300 AALST
(200 m voor de Vijfhuizen)
Tel. 053/70.06.64

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN
Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89
Wij bouwen voor u sleutel op de deur

DE VRIESE woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8310 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050 35 74 04

EEN ADVERTENTIE IN WIJ EN DE TOEKOMST RENDEERT
02/219.49.30

Brood- en banketbakkerij
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

Café & feestzaal
Op Den Saele
Boomstraat 141 3798 's Gravenvoeren

Zitplaatsen feestzaal voor 100 personen. Groepen en bussen **op afspraak** tegen speciale prijzen - toeristenmenu 295 fr.

Brugge bezoeken is ook kennis maken met het
Vlaams Ontmoetingscentrum
De Gulden Spoor
rechtover uitgang parking
't Zand 22 Brugge
tel. 050-34.30.82
* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

N.V. ZAKENKANTOOR HERMAN STEENHOUDT
1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44
Woonkrediet steeds iets beter!

nv de winne-fabrisac
migrostraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16
drukkerij
typo
offset
repro
enveloppen
rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk
direct mail

Het Palinghuis
Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde
Tel. 052-42.32.46
Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december De familiezaak met traditie

't boerenhof
CAFE-RESTAURANT-FRITUUR
Terras - Lunchroom - Coffeeshop
Altamira stone grill
Prijzen voor groepen op aanvraag.
De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

Kostuums naar maat
HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

ALS DE ROOK OM JE HOOFD IS VERDWENEN...

Zijn de rokers paria's geworden? Feit is dat de sociale druk op de tabaksgebruikers de jongste jaren aanzienlijk is opgevoerd. Sommigen spreken van een regelrechte hetze, gevoerd door chagrijnige inquisiteurs. Verstokte rokers voelen zich beknot in hun individuele vrijheid, militante niet-rokers replikeren dat al dat paffen en dampen precies een uiting is van egoïsme, want wie niet wenst te roken moet toch tegen wil en dank giftige lucht inademen.
Anti-tabaksproza vind je in overvloed, we worden bestookt met mediakampagnes tegen het roken. Tabaksproducenten spreken van een heuse anti-tabakslobby en kunnen slechts antwoorden met povere "hoffelijkheidskampanjes", het voeren van tabaksreklame zonder wetsovertreding wordt een steeds grotere heksentoer. Medici staan op hun rookvrije kansel te donderpreken tegen duivel pijp, monster sigaar en demon sigaret. In openbare gebouwen mag het al niet meer, maar ook in tal van privé-gelegenheden wordt het steeds moeilijker een rokertje op te steken...

(foto Belga-TASS)

Om de kwalijke gevolgen van het roken te onderzoeken bedenkt men de beestigste dingen. Deze foto uit 1967 toont een Russisch konijn dat gedurende 5 jaar gedoemd was 9 sigaretten per dag te paffen. In het begin spartelde Nijntje tegen, vervolgens kreeg hij er smaak in zodat langoor na een poosje nerveus werd wanneer z'n eerste sigaret te lang weg bleef...

Het ziet er dus sterk naar uit dat de anti-rokers aan de "winnende hand" zijn, en dat de rokers straks hun gruwelijke ritueel in de katakomben zullen moeten voltrekken. Maar is de anti-tabaksaktie dan een typisch verschijnsel van deze tijd? Neen, tabak werd vanaf het moment dat het kruid in onze gewesten gekend raakte in talloze geschriften zowel geloofd als verketterd.

De vroegste beschrijvingen van tabak in Europa vindt men tegen het einde van de 15de eeuw, Columbus schreef al over het gebruik van tabak bij "de wilden" in 1492, maar het duurde tot halverwege de 16de eeuw voordat Spaanse en Portugese matrozen de tabaksplant meebrachten naar Europa. Het is de Franse diplomaat en publicist Jean Nicot (1530-1600) die de tabaksplant in Portugal leerde kennen en het gewas vervolgens in Frankrijk introduceerde. Nadat het gebruik van tabak zich aan het Franse hof verbreidde, veroverde de eksotische plant en daarmee het roken, snuiven en pruimen het ganse kontinent in een razend tempo. Het was de Franse plantkundige die in 1564 voorstelde om de tabaksplant "Nicotiana" te noemen. Jean Nicot mag hierdoor destijds dan wel vereerd geweest zijn, maar dat z'n giftige plantje tot op de dag van vandaag door velen zou worden verguisd zal hij ook nooit gedacht hebben!

PIPOMANIE

Aan het begin van de 17de eeuw hoorde tabak nog grotendeels in de apoteek thuis. Roken voor het puur genot was nog altijd een zeldzaamheid, het woord "tabakszuiger" was een even grote scheldnaam als "dronkaard". Toch greep er zeer snel een omwenteling plaats. Tegen het midden van de eeuw raakte het pijproken wijd verbreid, vooral bij de lagere klassen. Halfweg de 18de eeuw was er in onze gewesten sprake van een ware "pipomanie" of pijprage. In Nederland werden de eerste Goudse pijpen al in 1639 vervaardigd, maar van 1720 tot 1750 kenden de pijpenfabrikanten een gouden tijd. In Gouda alleen al brandden negenentwintig ovens stenen pijpen, de fabrieken verschaften werk aan zo'n 15.000 mensen! Natuurlijk werd ook de inlandse tabakshandel een bloeiende onderneming.

Paradoksaal genoeg werd tabak, zeker tot aan het begin van de negentiende eeuw, gebruikt en gepropageerd als een geneesmiddel, pas na 1800 werd duidelijk hoe giftig nicotine eigenlijk is. Vroeger geloofden de meeste artsen in de heilzame werking van tabak op lichaam en geest van de mens. Zo schreef Cornelis Bontekoe, een befaamde Nederlandse arts in 1686: *„Zoo men benauwd is van herte, duf in 't hoofd, onlustig, lui, vadzig, slaperig, stijf van scheurbuik, zoo men pijn heeft in 't hoofd, in de oogen, tanden of elders, zoo men niet en wel gerust kan slapen, of indien men geplaagd is met podagra* (jicht), *steen, kolijk* (buikkramp), *schurftbleinen, puisten, vurigheid, magerheid, al te veel vet, wurmen...* (kortom alles)", is er maar één kruid tegen opgewassen, nl. tabak van de "Virginische bladen".

En dit is maar één voorbeeld van hoe men gedurende enkele eeuwen tabak als een wondermiddel beschouwde. Omstreeks 1560-1570 slaagden de Antwerpse geneesheer Aegidius Everatus en Dodonaeus kruidenkenner en auteur van het *Cruydboeck* er zelfs in te beweren dat roken kortademigheid verhelpt, de hoest wegneemt en het fluimen stimuleert. Voor de arts en de anti-roker van nu moet zulk proza wel als gruwelliteratuur in de oren klinken.

Waren er dan echt geen tegenstanders van het "geurige kruid"? Wel ja, maar ironisch genoeg laaide de diskussie in de 17de en 18de eeuw hoog op tussen de medici die voorstanders van de tabak waren en de moralisten die de tabak als een duivels, dus onzedelijk, heidens en niet-christelijk kruid aanzagen. De anti-rokers vonden in de kerk dan ook een stevige bondgenoot, o.a. de vrome Engelse koning Jakobus I verzette zich heftig tegen het roken. Dat roken slecht voor de gezondheid was werd door de moralisten zelden gesteld, daar ging het niet om, er waren trouwens tegenstanders van het roken die wél toegaven dat tabak geneeskrachtig was, maar die het "toebackdrincken" belachelijk en een Christenmens onwaardig vonden. Diegenen die zich tegen het roken verzetten op basis van medische bezwaren waren enkelingen, lang stonden ze alleen op de barrikaden in de strijd tegen de nicotine.

DOODSTRAF

In zijn boek *"Humeuren en temperamenten"* beklaagt de Nederlandse schrijver-knorpot Gerrit Komrij zich over de onverdraagzaamheid van de anti-rokers de dag van vandaag: *"Wie niet roken wil, rookt niet. Maar tot op het weerzinwekkende af zijn de niet-rokers die anderen het roken willen verbieden. Ze riskeren er, in hun zenuwachtige gestook en gedrijf, zelfs een hartinfarct voor om anderen het sterven te verbieden."*

Komrij mag dan al te keer gaan tegen wat hij noemt *"Die domheid zonder zelfreflectie die bekeringsdrift heet"*, de klopjacht op rokers is ooit nog veel erger geweest. Een paar sappige anekdotes ter illustratie...

In Turkije boorde men onder Sultan Achmed I een betrapte roker een gat door het neusbeen, stak er een pijpesteel doorheen en leidde de zondaar door de straten. Naar het schijnt zwierf sultan Moerad IV zelfs 's nachts door de straten van Konstantinopel om rokers op te sporen en aan de beul uit te leveren. Nog volgens de overlevering hieuw hij de rokers soms ter plaatse eigenhandig het hoofd af. Men beweert ook dat onder zijn heerschappij zo'n goede twintigduizend pijprokende onderdanen het hoofd verloren, en in de veldtocht tegen Perzië in 1638 werden rokende soldaten opgehangen, onthoofd of gevierendeeld. In China was het omstreeks 1635 voldoende tabak te verkopen om onthoofd te worden en in Rusland liet Tsaar Michael Fedorowitsj rokers geselen, verbannen of terechtstellen. Soms sneed men tabakliefhebbers de neus af. Later hief Peter De Grote, zelf een fervent roker, deze straffen op. In de 17de en de eerste helft van de 18de eeuw, toen in de kerken tegen het roken gepreekt werd (alhoewel de geestelijken niet zelden een flinke snuif namen voor ze de kansel betraden) werd in vrijwel alle landen van Europa het roken in het algemeen of in het openbaar door maar weinig strengere verboden getroffen. Later werden deze straffen door taksen en belastingen vervangen. In Pruisen was nog tot 1848 het roken in het openbaar verboden.

Maar dat alles kon de pret van de ware roker niet bederven. Ondertussen sloegen moralisten, geneesheren, dichters en schrijvers mekaar decennia lang met geschriften voor of tegen de tabak om de oren. Cats sprak lovend over tabak, Constantijn Huygens maakte sneldichten over het kruid en Jan Jansz Starter schreef dat er *"gheen ghesonder kruyd, als d'edele taback"* is. Eén van de eenzamen die de idee van gezonde tabak verwierp was Peter Scriverius, een geleerde die een bundel Latijnse gedichten publiceerde die door een vriend in het Nederlands werden vertaald. Scriverius' verzen zijn opvallend aktueel wat inhoud betreft:

Taback te veel gedronken
Is in het graf gesonken.
Soo wie den suyg-taback onmatig
sal gebruiken,
Dien sal d' onrijpe dood de ogen
haest doen luyken,
Gesondheyd die de siekt uyt 's
menschen licham sluyt,
Die monsterd sulken mensch met
veele teykens uyt.

Later, in de 19de eeuw, doet ook Bilderdijk woeste uitvallen naar de rokers, o.m. in zijn gedicht *"Het Nicotaanse kruid"*:

Weg met dat stinkend stof! weg
met die vuile dampen
De lucht en 't heldre licht van
tafeltoorts en lampen
Verduistren, d' ademtocht
verstikkenden vergift
Voor borst en ingewand!

Bilderdijk raakt hier ook het sociale aspekt aan: wie rookt ontneemt ook anderen zuivere lucht. Klinkt verrassend hedendaags, nietwaar?

ROKENDE KINDEREN

Bilderdijk was echter wel verslaafd aan opium, maar dat is een ander hoofdstuk. In de 19de eeuw was het gebruik van opiumpreparaten in artistieke kringen niet uizonderlijk, hoewel ook opium in eerste instantie in de medische sektor werd gebruikt. Bilderdijk gaf zijn opiumverslaving toe, en vocht er ook tegen, maar tegenover het gebruik van tabak bleef hij intolerant.

Bilderdijk was door ziekten geobsedeerd, daarom uitte hij zijn bezwaren tegen het roken op zo'n heftige wijze. De dichter maakte melding van jongeren die door het gebruik van tabak in hun groei werden geremd, wiens adem dof en hol klonk. 17de eeuwse bronnen maken inderdaad ook al melding van rokende kinderen van zes en zeven jaar. Dit zou zelfs tot aan het begin van onze eeuw een vrij normaal verschijnsel geweest zijn. Recent onderzoek toont aan dat slechts 0,7 % van de jongens en 0 % van de meisjes dagelijks een sigaretje paft.

De tijden zijn gelukkig toch een klein beetje veranderd.

(ts)

Bronnen: Lof der zwakheid. Over de geneugten van koffie en tabak. Jaap Harskamp. Uitg. BZZTôH, 1991 / Pijpenbrivier. Voor allen die de kunst van het roken beminnen. Joachim A. Frank en Georg Brongers. Uitg. Ad. Donker, 1979 / De ernstige roker. J.W.F. Werumeus Buning. Uitg. Ad. Donker, 1950 / Humeuren en temperamenten. Een encyclopedie van het gevoel. Gerrit Komrij. Uitg. De Arbeiderspers, 1989 / Eponiemenwoordenboek. Ewoud Sanders. Uitg. Nijgh & Van Ditmar, 1993.